

Lasītāju un reklāmdevēju ievēribai!

Laikraksts *Kurzemnieks* gada pēdējās divās nedēļās iznāks
trešdienās, 23. un 30. decembrī, kopā ar *Laimīgo Programmu*.
Sludinājumus un reklāmu lūdzam iesniegt kā parasti līdz pirmdienas 12.00.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Cena
1,20 eiro

Nr. 100
(11 631)

Piektdiena, 2020. gada 18. decembris

Galvenā balva kuldīdzniecei

Trešdien svinīgā gaisotnē, ievērojot drošību, pasniegta veikalu tīkla *Elvi* 20. gadskārtas loterijas galvenā balva – automašīna *Škoda Kamiq*. To saņēma Kuldīgas iedzīvotāja Agnese Frēliha.

Elvi loterijas uzvarētājai Agnesei Frēlihai šis ir dzīves lielākais laimests. Jaunā *Škoda Kamiq* ģimenei ir teicama dāvana.

Kā stāsta laimīgā ieguvēja, uzzinot izlozes iznākumu, nav tam ticējusi. Viņa bija iesūtījusi vienu čeku par 21 eiro. Nu iznāk, ka par šādu summu tikusi pie jaunas automašīnas. Līdz šim braukusi ar krietni nokalpojušu spēkratu. „Esmu laimējusi 100 eiro kādas maiznīcas loterijā, arī šoreiz tai esmu aizsūtījusi ļoti daudzus čekus, bet te viens, un redz, kā paveicās! Šis ir vislielākais laimests manā mūžā. Ar jauno auto braukšu gan pati, gan vīrs,” saka A. Frēliha.

Viņa izlozēta no 12 000 dalībnieku, kuri iesūtījuši čekus. Galvenā balva uz Kuldīgu atvesta no Ķekavas tirdzniecības centra, kur loterijas laikā tā bija aplūkojama. *Elvi* jubilejas loterija notika no 8. oktobra līdz 2. decembrim, varēja piedalīties tie, kuri iepirkās vismaz par septiņiem eiro un pirkumā iekļāva vismaz divas akcijas preces no 65 zīmoliem.

Alberta Dintera teksts un foto

„Sports ir viena no labākajām lietām cilvēka mūžā,” saka **Ruta Karloviča**. Par Latvijas Universitātes filiāles vadītājas dzīvi, vērtībām un mīlestību uz sportu lasiet Intas Jansones intervijā!

➔ 12.-13. lpp.

PERSONĪBA.

Mūzikas pedagoge **Heda Auziņa**: „Prieks, ka spēju kādam palīdzēt, ka bērns var uzmirdzēt.”

➔ 8.-9. lpp.

VECĀKIEM.

Kā Ziemassvētkus svin Kristīnes un Kaspara **Stukulu ģimene**.

➔ 6. lpp.

Eglīte un sveces:
lai svinēt
ir droši.

➔ 14. lpp.

Kā
kovidlaikā
var palīdzēt
brīvprātīgie.

➔ 2. lpp.

Abu novadu
pašvaldības **iebilst**
Izglītības un zinātnes
ministrijas **iecerei**
Kuldīgas Tūrisma un
tehnoloģiju tehnikumu
apvienot ar **Kandavas**
Lauksaimniecības
tehnikumu.

➔ 7. lpp.

Trešdien, 23. decembrī:

- Sarunā mācītājs Pāvils Brūvers.
- *Dvēseju putenis*. Filma, kas liek domāt.
- Svētki: kā rotāt, ko likt galdā.
- Vai skolās vajag militāro mācību?
- Konkursi brīvbrīdim.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Cik tālu esam no
augsti attīstītas
civilizācijas

Elisa Rudzīte

Atceroties savus ceļojumus pa Āziju, prātā nāk neadekvātais atkritumu daudzums. Iegādājoties precī, visbiežāk saņemu to maisiņā, kas ielikts maisiņā. Vienreiz lietojamās plastmasas daudzums bija tiešām iespaidīgs un pat lieks. Tomēr atkritumu samazināšana tur jau bija sākta.

Atgriežoties Latvijā, nopriecājos, kā uzplaukusi atkritumu šķirošanas nozare, kādi risinājumi rasti daudzuma samazināšanai. Bērniņā likās tik loģiski apēstā saldējuma papīrti izlidināt pa logu, jo tā darīja visi un es kā bērns sekoju piemēram. Taču tagad, kad no vēsturiskās tumsonības šajā jautājumā esam izauguši, tā vien gribas uzšaut pa ausīm ikvienam, kas uzdrošinās iepakojumus un izsmēķus nomest uz ielas.

„Ir laiks meklēt līdzsvaru, nevis braukt no viena grāvja otrā.”

Saprotu, ka visi nav izglītoti un apzinīgi. Arī es savos šķirošanas paradumos vēl neesmu ideāla. Ir, kur augt. Taču, kad atnāca – paši zināt, kas, – un viss mūsu planētas glābšanas progress tika gluži vai izmests pa logu, sapratu, ka esam atgriezušies tumsā. Nu katra bulciņa, katrs cepumiņš iesaiņots plastmasā, jo – ak, mans Dievs! – ka tik kāds tiem nav uzelpojis vai virsū paskatījies. Tā vien šķiet, ka globālu uzplaukumu piedzīvojuši ne tikai sejas masku un dezinfekcijas līdzekļu ražotāji, bet arī tie, kas gādā, lai mums nekad netrūktu plastmasas maisiņu. Pasaulē notiekošais vienmēr kādam būs izdevīgs, taču baidos, ka attēlam esam piegājuši tik tuvu, ka redzam pikseļus, bet ne kopējo bildi. Cīnāmies ar ieroci, bet ne ar ienaidnieku.

Saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas (ERP) apskatu pastāv ievērojams risks, ka ES nenasniegs 2025. un 2030. gadam izvirzītos plastmasas iepakojuma pārstrādāšanas rādītājus. „Lai sasniegtu jaunus plastmasas iepakojuma pārstrādes mērķus, ES jānovērš pašreizējā situācija, kurā likvidējam vairāk nekā pārstrādājam. Tas ir ārkārtīgi sarežģīts uzdevums. Atkal atgriežoties pie izstrādājumu vienreizējas lietošanas paradumiem sanitāro apsvērumu dēļ, Covid-19 pandēmija parāda, ka plastmasa arī turpmāk būs mūsu ekonomikas galvenais balsts, kā arī arvien lielāks vides apdraudējums,” sacījis ERP loceklis Samo Jerebs.

Tātad regress ir acīmredzams. Uzskatu, ka jaunais vīruss nekur nepazudīs tāpat kā visi citi, taču planēta ir mūsu mājas – vienīgā, kas mums ir. Tāpēc laiks atkāpties tālāk, lai redzētu kopējo attēlu, nevis tikai detaļas. Ir laiks meklēt līdzsvaru, nevis braukt no viena grāvja otrā.

Mūziķis Kaspars Zlidnis savā instagrama profilā rakstījis: „Esam tālu no tā, lai sauktu sevi par augsti attīstītu civilizāciju. Globālie notikumi, kari, nekontrolēta dzimstība un mirstība, bads, piesārņojums, ciešanas un sāpes liecina par to, cik fiziski, intelektuāli, garīgi vāji un ievainojami esam.” Atliek tikai piekrist.

KĀPĒC LASA KURZEMNIEKU

Par krietniem cilvēkiem

„Ir interesanti izlasīt, ko vietējie cilvēki izdarījuši, kā strādā savās saimniecībās, uzņēmumos. Tik daudz laba notiek, un labi, ka no laikraksta par to var uzzināt,” saka Snēpeles pagasta kultūras nama vadītāja Raimonda Vilmane.

„Avizīti izlasu pagasta bibliotēkā,” stāsta Raimonda. „Man patīk raksti par krietniem cilvēkiem un viņu sasniegumiem. Tagad daudz informācijas ir elektroniskā formā. Lasu, bet vislabāk man patīk, ja teksts ir uz papīra. Es uzskatu, ka tad tas ir vērtīgāks. Tādēļ drukātā avīze man patīk labāk. Bet nostrādā arī tas, ja feisbukā ieraugu, ka Kurzemniekā par kaut ko būs lasāms. Tad mērķtiecīgi to rakstu atrodu.”

TRĪS PAR VIENU

Kā sabiedrība var palīdzēt valsts pārvaldei mazināt kovida krīzes negatīvās sekas?
ARĪ IEDROŠINĀT NOZĪMĒ PALĪDZĒT

1. Inese Vaivare, Latvijas Pilsoniskās alianses (LPA) padomes priekšsēde:

– Vispirms cilvēkiem jāsaprot, ka normālā dzīvē varēsīm atgriezties tad, kad visi ievērosim ar kovīdu saistītos noteikumus. Lai šo krīzi mazinātu, nevalstiskajām organizācijām jābūt pašvaldību partnerēm, jo tajos brīžos, kad pašvaldībai rokas par īsām, sabiedrības brīvprātīgā līdzdalība var palīdzēt.

Daudzviet jau tā notiek. Tikko par šīm tēmām runājām LPA tiešsaistes diskusijā. Šķiet, ka informācija ir pietiekama – visiem par atbalsta iespējām zināms. Bet cilvēki kaut kā

nesaista to ar sevi, tādēļ neizprot, kas tad īsti viņiem pienākas. Arī informācija, skaidrošana var būt palīdzība. Daudzi nezina pat to, ka pašvaldībā var pieteikties krīzes pabalstam, ja ir zaudēti ienākumi. Vienkārši nodomā, ka neatbilst nosacījumiem, un tālāk nemaz neinteresējas. Vai arī nezina, kā pieteikties – kur iet, kam zvanīt, un tas atkal atbaida.

Pašvaldībai šķiet, ka nekādu problēmu nav: tikai jāpiezvana sociālajam dienestam, un viss nokārtosies. Diemžēl ļoti daudziem ir bail tikt noraidītiem. Ir jau tie krīzes tālruņi, bet vēl joprojām zvana un vairāk uzticas

laikrakstu redakcijām, nevalstiskajām organizācijām. Ar valstisko pārvaldi ir tāds kā pārrāvums. To varētu aizpildīt nevalstiskie, kas strādā ar savām mērķgrupām. Pēc likuma normām katrs jau neatbilst maznodrošinātā statusam un tāpēc par sociālā dienesta klientu netiek uzskatīts. Bet būtībā šajā pašvaldības iestādē drīkst vērsties jebkurš. Kam lai palīdzību lūdz ģimene ar trim bērniem vai arī viens cilvēks, kurš pēkšņi saslimis vai bijis kontaktpersona, bet tuvumā nav radnieku, kas varētu atvest pārtiku? Visām situācijām grūti atrast vienu atbildi. Taču var dalīties pieredzē.

STRĀDĀ KĀ IEPRIEKŠ

2. Anda Vītola, Skrundas sociālā dienesta vadītāja, biedrības *Mini SD* pārstāve:

– Gan kā sociālais dienests, gan kā nevalstiskā organizācija mēs jau sen strādājam arī kā brīvprātīgie. Nešķirojam darbus: amata pienākumi vai cilvēciska palīdzība. Mazajos novados uz sociālā dienesta pleciem ir ļoti daudz, ne tikai likumā noteiktais. Tāpēc saistībā ar kovīdu nevarētu teikt, ka darām īpaši vairāk nekā iepriekš. Cenšamies iedzīvotājus atbalstīt, kā var. Biedrība

pat ne tik ļoti, cik pašvaldība, jo iespējas ir atšķirīgas.

Nav novērots, ka līdz ar kovīdu strauji attīstījusies brīvprātīgo kustība. Pie mums tāda bijusi jau iepriekš. Turklāt Skrundas novadā saslimstība ar koronavīrusu ir viena no zemākajām valstī – krīze nav tik liela. Nav jākrīt panikā un darbs būtiski jāpārplāno. Brīvprātīgais darbs ir aktīvs tik, cik līdz šim. Arī sociālajā dienestā, ja pienākumu loks paplašinājies, tas saistīts nevis tieši ar kovīdu, bet ar kopējo

ekonomisko situāciju.

Lielu psiholoģisko spriedzi nejutām – tā vairāk bija pirmajā vilnī ģimenēs. To radīja nevis ienākumu samazināšanās, bet ierobežojumi iet sabiedrībā, pašizolācijas noteikumi. Vecāki strādāja mājās, arī bērni mācījās attālināti. Viens gar otru rīvējās, ar citiem satikties nevarēja. Tā bija neierasta situācija, bet tagad pierasts. Tomēr joprojām ir tādi cilvēki, kurus psiholoģiski tas nospiež.

VAIRĀK KĀ SOLIDARIZĒŠANĀS

3. Ilze Dambīte-Damberga, Kuldīgas novada domes izpildītore:

– Tagad sabiedrības aktivitāti vairs tik ļoti nejutām kā pavasarī, kad kovīds sāka izplatīties. Tad situācija un nosacījumi nebija iepriekš pazīstami. Daudzi atgriezās no ārvalstīm, viņiem bija jābūt pašizolācijā, un vajadzēja apstākļiem pielāgoties, lai citus neapdraudētu. Saistībā ar to aktivizējās brīvprātīgo kustība, bet pārsvarā Rīgā un lielajās pilsētās. Laukos, mazpil-

sētās tas nebija vajadzīgs. Te tāpat kaimiņš kaimiņam izpalīdz, jo viens otru pazīst un var krīzes brīdī palīdzēt. Pašvaldībā cenšamies aptvert, kādas ir iedzīvotāju vajadzības. No sabiedrības, nevalstiskajiem īpašas norādes nav bijušas. Mūsu novadā šis laiks parādījis pašvaldības un iedzīvotāju solidarizēšanos, nevis biedrību pievēršanos konkrētam mērķim. Savā ziņā brīvprātīgais darbs bija jau pavasarī, kad pašvaldības darbinieki vadāja pusdienas skolēniem. Tas nebija raks-

tīts pienākums, bet viņi bija gatavi to darīt divus mēnešus ik dienu. Kovīds tad vēl nebija tik ļoti izplatījies, tomēr risks saslimt bija.

Mūsu iedzīvotāju solidarizēšanās apliecinājās arī tad, kad nāca otrs vilnis, kovīds uzplauksnīja Kuldīgā un tika sagādāti bezmaksas testi. 3600 cilvēku paši vēlējās testēties, lai būtu droši, ka viņiem nekas nekā un viņi citus nevar apdraudēt. Tādai atsaucei bija liela nozīme.

Daina Tafelberga

RUNĀ SPECIĀLISTS

Kādas ir makroekonomiskās prognozes?

Uldis Rutkaste, Latvijas Bankas monetārās politikas pārvaldes vadītājs

Latvijas Banka ir pārskatījusi valsts iekšzemes kopprodukta (IKP) un inflācijas prognozes. Ņemot vērā aktuālās norises pasaules tautsaimniecībā, t.sk. Covid-19 izplatības otrā vilņa ietekmi un straujāku, nekā gaidīts, tautsaimniecības atveseļošanās 3. ceturksni, šogada izaugsmes prognoze nav mainīta, bet nākamgad šī atveseļošanās tiek gaidīta lēnāka salīdzinājumā ar septembrī prognozēto. Saskaņā ar decembra prognozēm šogad IKP par 4,7% samazināsies, bet nākamgad par 2,8% pieaugs (septembra prognoze – attiecīgi kritums par 4,7%, kāpums par 5,1%).

Savukārt inflācijas prognoze ir nedaudz samazināta – līdz 0,1% šogad un 1,1% nākamgad (septembra prognoze – attiecīgi 0,2% un 1,4%).

Šīs prognozes ir modelētas lielas nenoteiktības apstākļos un var tikt būtiski koriģētas, ņemot vērā panākumus Covid-19 ierobežošanā un valdības spēju sniegt pienācīgu atbalstu otrā vilņa skartajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kā arī to, cik veiksmīgi tiks izmantots Eiropas finansējums un arī ārkārtīgi labvēlīgie monetārās politikas apstākļi.

Saskaņā ar mūsu ekonomistu vērtējumu pasaules un eirozonas tautsaimniecības izaugsmes joprojām ir cieši pakļauta Covid-19 pandēmijai. Pašlaik tās izplatības statistika ir nelabvēlīga, vienlaikus optimistiskāku noskaņojumu rada vakcinu testu rezultāti un atsevišķās valstīs jau sāktā vakcinēšana. Joprojām nenoteiktību uztur nesaskaņotie Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes tirdzniecības nosacījumi (saistībā ar breksitu), kā arī tirdzniecība ar ASV, neraugoties uz prezidenta vēlēšanu rezultātiem.

Vadošo pasaules centrālo banku, t.sk. Eiropas Centrālās bankas (ECB), monetārā politika finanšu tirgos

nodrošina ļoti labvēlīgus nosacījumus un apliecina gatavību sniegt tautsaimniecībai papildu monetāro atbalstu.

Pandēmijas saasināšanās nosaka vajadzību arī pēc fiskālās politikas atbalsta. Īstermiņā plašs atbalsts palīdz saglabāt iedzīvotāju ienākumus, uzņēmumu likviditāti pēc pārciestā pirmā vilņa. Latvijas valdība ir nonākusi pie plašāka atbalsta tvēruma, un svarīgi diskusijās nezaudēt sabiedrības uzticību. Savukārt efektīva valdības investīciju projektu ieviešana ļautu tautsaimniecībai spēcīgi augt ilgtermiņā. Latvijas dalība eirozonā un ECB atbalstošā monetārā politikā nodrošina to, ka šajā krīzē valdībai pieejams finansējums ar ļoti izdevīgiem nosacījumiem, turklāt relatīvi zemais valsts parāda līmenis (šogad prognozējams ap 45% no IKP) ļauj aizņemties produktīvām investīcijām.

Pandēmijas saasināšanās, ierobežojumu atjaunošana gan pie mums, gan tirdzniecības partnervalstīs, kā arī jauna ārkārtējā situācija Latvijā nosaka pesimistiskāku skatījumu uz tautsaimniecības izaugsmi.

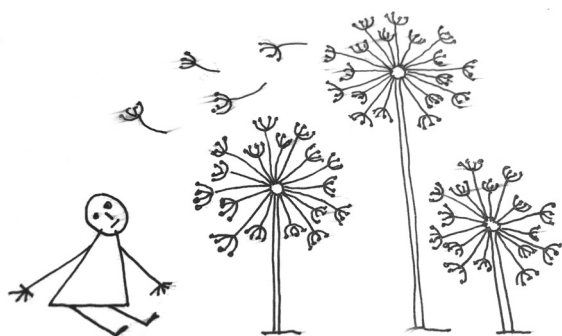
Ekonomiskās aktivitātes pakāpenisku atjaunošanos nākamgad un aiznākamgad nosaka pieņēmums, ka tiks ieviesti tādi medicīniskie risinājumi, kas ļautu veselības krīzi lielā mērā pārvarēt līdz 2022. gada sākumam un pakāpeniski mazināt ierobežojumus gan iekšzemē, gan pasaulē. Turklāt gaidāms, ka no nākamā gada vidus kļūs pieejams finansējums *Next Generation EU*. 2022. gadā tautsaimniecības izaugsmes gaidāma straujāka (5,3%).

Līdz ar Covid-19 otro vilni pastiprinātie ierobežojumi sarežģī situāciju darba tirgū, un tas jau atspoguļojas uzņēmumu aptaujās, tuvākajos mēnešos paredzot nodarbinātības samazināšanos. Savukārt plašāks valsts atbalsta klāsts (bez dikstāves pabalstiem pieejamās algu subsīdijas daļējas nodarbinātības gadījumā, kā arī atbalsts apgrozāmajiem līdzekļiem) strauju bezdarba pieaugumu kavēs. Tomēr, uzņēmumu finanšu situācijai pasliktinoties vājākas prognozētās ekonomiskās aktivitātes ietekmē, nākamgad bezdarbs varētu augt. Lielāka darbaspēka pieejamība palēninātu darba samaksas kāpumu, bet nākamgad to pastiprinās minimālās algas, kā arī mediku un pedagogu algu paaugstināšana.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Imanta Ziedoņa darbus lasot, var izjust, ka Visums, par ko viņš rakstījis, dabā ir redzams ik uz soļa. Ziedonis ar saviem darbiem trāpījis kā naglai uz galvas. Viņš uzķēris viedumu,” saka kuldīdzniece Marika Skricka.

LASĪTĀJS VAICĀ

Tā ir tuvinieku lieta

Kuldīdzniece želojas par apbēdinājumu Mirušo piemiņas dienā.

Viņa stāsta: „Parasti uz kapiem saviem tuviniekiem vedu vainadziņus ar čiekuriem un citiem dabas materiāliem. Šoreiz iepatikās groziņš ar skujiņām, kura vidū dažas spilgtas, laikam jau Ķīnā ražotas mākslīgās puķītes. Pēc tam no citiem radiem saņēmu bargus pārmetumus, ka es neatbalstu latviskumu un piesārņoju dabu ar videi kaitīgām lietām. Tad padomāju, ka kapos ir daudz mākslīgo ziedu. Turklāt mūsu laika apstākļos, kad valda mitrums, tie izskatās daudz labāk nekā dabiskie, kas ātri sapūst. Kapos ir daudz vidi piesārņojošu. Kādreiz mocījāties, lai aizdedzinātu vienkāršas sveces. Tagad – trauciņi, liela daļa no plastmasas. Vai tad tie vidi nepiesārņo?”

Kuldīgas komunālo pakalpojumu (KKP) zaļumsaimniecības vadītāja Dzintra Strazda komentē, ka nav tādu Ministru kabineta noteikumu vai citu normu, kas noteiktu, kādus ziedus, sveces vai citus rotājumus likt mirušā atdusas vietā. KKP bieži iznāk saskarties ar strīdiem par kapavietas iekārtošanu. Tā ir gaumes lieta, un ar to tuviniekiem jātiek galā pašiem. Arī par vidi nav noteikts, no kāda materiāla atribūtiem jābūt. Galvenais, lai, kapus kopjot, tiktu ievēroti noteikumi, kur un kā atkritumi jāizmet.

Daina Tāfelberga

LABOJUMS

Atvainojos uzņēmuma *KCE* biroja administratorei Gunai Voitko par to, ka *Kurzemniekā* esmu viņu nodēvējusi par Guntu.

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā šogad apdāvināsiet tuviniekus? Vai izmantosiet pakomātus vai dāvanu noliksiet pie durvīm?

Daina Bergmane, asistente:

– Mums mājās katram ir savs rūķis, kurš dāvanas noliks zem eglītes. Noteikti atradīsim veidu, kā nogādāt pārējiem radiem un draugiem, bez tām neviens nepalik. Izmantojam arī pakomātus, ja vajag aizsūtīt kur tālāk. Bet domāju, ka var pats aizbraukt un pie durvīm nolikt. Pati sev šogad neko negribu – galvenais, lai pārējiem viss ir.

Māra Jansone, optometriste:

– Es respektēju noteikumus, tāpēc ciemos šogad nekur nebraukšu. Svinēsim katrs savās mājās. Tuvojoties Ziemassvētkiem, visi nez kāpēc runājam par dāvanām, bet šis nav tas laiks, lai par tām domātu. Kaut kādu sūkuņiņu jau gribas, lai iepriecinātu otru, bet uz Ziemassvētkiem nekad neesmu milzīgas dāvanas pirkusi. Es tās sagatavoju jau vasarā un rudenī – tādas ļoti praktiskas. Savāru ievērtīgus vai iemarinējus gurkus. Bērniem atbilstoši vecumam kādu grāmatiņu vai spēli.

Edīte Lūse, dizainere:

– Mēs esam ļoti liela ģimene – 42 cilvēki: brāļi, māsa, bērni, arī ome. Tāpēc šogad sarunājām, ka viens otram sūtīsim ar roku rakstītas vēstules pa pastu. Viens otru tik ļoti pazīstam, ka zināsim, ko teikt. Datorā rakstīt nedrīkstēs, un dāvanas būs tikai bērniem. Mums distancēšanās strādā ļoti labi. Uz dāvanām nekad neesam iespringuši: ja dāvana vajadzīga, tā drīzāk būs sirsnīga, nevis dārga. Labāk kas pavisam mazs un personīgs.

Lāsma Dreijere, pašnodarbinātā:

– Tieši šobrīd esmu uz pastu nosūtīt dāvanu uz Angliju māsiņai. Katru gadu sūtu kaut ko, ko viņa palūdz, jo tur tādu lietu nav, tāpēc viņi novērtē vairāk nekā mēs šeit. Pacīņa aiziet ļoti ātri – trijās četrās dienās. Tuvākiem radniekiem noteikti aizvedīsim un iedosim – nevar jau tā pavisam norobežoties, kur nu vēl Ziemassvētkos.

Gaida Feldmane, pensionāre:

– Mēs šogad izlozējām, kurš kuram dāvinās vienu dāvaniņu, un tas pagaidām ir noslēpums. Tā kā esam viena ģimene, tad mājās arī svinēsim. Naudu atvēlējam apmēram tāpat kā pagājušogad. Man ar redzi ir slikti, pašai dāvanas grūti uztaisīt, tāpēc es tās pārku.

Līga Skudra, pārdevēja:

– Mums gandrīz visi radi vienā māsaimniecībā, tāpēc svinēsim kā visus citus gadus. Izlozējām, kurš kuram pirks dāvaniņu. Labi, ka viens otru ļoti labi pazīstam un apmēram jau zinām, ko otrs varētu gribēt. Tā var sagatavot daudz personiskāku. Pie eglītes jānoskaita pantiņš vai jānodejo deģa, lai ir kāda interesanta atrakcija. Māsai un meitai dāvanu jau aizsūtīju ar kurjeru uz Angliju. Mani vecāki dzīvo Smiltēnē, un it kā jau ciemos nedrīkst braukt, bet viņi dzīvo ļoti noslēgti, tāpēc domāju, ka nekas traks nebūs, ja uz svētkiem atbrauks, jo svešu cilvēku nebūs un paši lielā sabiedrībā negrozāties.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

SVĒTDIEN – 4. ADVENTE

20. decembrī Adventes vainagā tiks aizdegta ceturta svece, ko visbiežāk uztver kā miera simbolu. Kristīgajā baznīcā tā tiek dēvēta par eņģeļu sveci, atgādinot par Kristus piedzimšanu, kas ir tuvu klāt.

Visam savs laiks

„Lai mums visiem šis laiks atgādina to, cik svarīgi būt attiecībās ar cilvēkiem un Radītāju. Izmantosim to, novērtēsim un izbaudīsim! Pricīgus visiem Kristus piedzimšanas svētkus!” novēl kuldīdznieki Iveta un Gatis Rožkalni.

Uzņēmēja, SIA Kuldīgas autoskola pārstāvja Gata Rožkalna ģimenē Adventes laiks tiek vadīts mierīgi un svētīgās Kristus piedzimšanas gaidās.

„Tas nenotiek tādā nozīmē, ka katru gadu atkal un atkal piedzimst pasaules pesītājs, bet ikreiz tas ir kā atgādinājums, ka Dievs sūtīja savu dēlu pasaulē, lai izglābtu visus cilvēkus no grēka, jo Viņš tik ļoti mīl ikvienu, ka atdeva pašu dārgāko. Šo laiku pavadam mierīgi: ģimenes lokā iedzīnām sveci, ar visiem četriem bērniem uzspēlējam galda spēles, ejam pastaigās.

Agrāk bija tāds vīrs Salamans, kurš uzsvēra, ka visam savs laiks: „Savs laiks raudāt, un savs laiks smieties; savs laiks sērot, un savs laiks priecāties. Savs laiks akmeņus mest, un savs laiks tos salasīt; savs laiks apkampties, un savs laiks, kad šķirties; savs laiks klusēt, un savs laiks runāt.” Arī šis ir atšķirīgs laiks gan mums, gan visai pasaulei. Notiek tādas lietas, kas mums nepatīk vai nav pieņemamas un saprotamas, tomēr uz to var paskatīties dažādi. Svētki ir svinēti, kopš cilvēce pastāv. Atšķiras vien

tas, kā mēs tos svinam un arī sagaidām. Mēs ģimenē Kristus piedzimšanas svētku gaidīšanu redzam kā atšķirīgu laiku, ko parasti var izbaudīt ar ģimeni, draugiem, radiem. Šobrīd ierobežojumu dēļ tas gan iespējams mazāk nekā kādreiz. Redzam, ka tomēr ne visi cilvēki nokar galvu vai ir dusmīgi uz valdībām un varām. Daudzi tik un tā ir priecīgi, pat laimīgi, jo viņi nefokusējas uz negatīvo un drūmo. Pilsēta ir skaisti izdekorēta un sakopta, cilvēki joprojām smaida, nav kļuvuši vienaldzīgi. Svētku laiks atkal un atkal parāda to, ka tajā nav runas par dāvanām vai jūtām, bet par attiecībām. Tagad mums īpaši tiek atgādināts par attiecībām ar Radītāju, jo reiz mēs pilnīgi visi stāvēsim Viņa priekšā un katrs atbildēsim par savu dzīvi. Tad būs svarīgi nevis tas, vai bijām par Jēzu dzirdējuši vai svinējuši svētkus, kas par viņu atgādina, bet vai, šeit dzīvojot, būsīm viņu pazīnuši.”

**Daina Tāfelberga
Gata Rožkalna arhīva foto**

Dzīve pansionātā – dārgāka

Par uzturēšanos Kuldīgas slimnīcas ilgstošās aprūpes nodaļā turpmāk būs jāmaksā 800 eiro līdzšinējo 720 eiro vietā.

Līdz ar to šis pansionāts varētu būt trešais dārgākais valstī, bet arī citi cenas cels, sprieda Kuldīgas novada deputāti finanšu komitejas sēdē. Turklāt labi uzturētā iestāde līdzās slimnīcai un pilnvērtīgai medicīniskai aprūpei ir pieprasīta. Šobrīd tajā aizņemtas visas 49 vietas, bet rindā gaida vēl 11 seniori.

Domes finanšu analītiķis Toms Raikstiņš skaidroja, ka maksa jāceļ, jo aug izmaksas: jāpaaugstina minimālā alga, sen plānots celt atlīdzību arī aprūpētājiem. Maksas paaugstinājums varētu segt pansionāta tiešās izmaksas. Bet arī 35 mūsu pašvaldības klientu līdzfinansējumu tas palielina par 33 500 eiro gadā.

Kuldīgas slimnīcas vadītājs Agris Rozenfelds atzina: lai gan pilnībā no pensijas un ar radnieku līdzdalību izdevumus samaksā tikai 15 iemītnieki, izmaksas augs, tādēļ cena jāceļ.

Kuldīgā darbojas arī Latvijas Sarkanā Krusta aprūpes centrs *Venta*. Tajā uzturēšanās līdz šim maksāja 635,50 eiro mēnesī, bet summa tiks paaugstināta līdz 658,50 eiro.

Rudbāržu pagasta aprūpes namā *Valtaiki* citu novadu iedzīvotājiem jāmaksā 600 eiro, bet Skrundas novada senioriem – 400 eiro. 200 eiro starpību sedz pašvaldība, neraugoties uz to, vai iemītniekam ir maksāspējīgi tuvinieki vai nav. Vadītāja Gunita Bivbāne paskaidroja, ka līdz brīdim, kad notiks apvienošāns ar Kuldīgas novadu, cenu mainīt nav paredzēts.

Inguna Spuleniece

NVO stiprināšanai

Biedrībām un nodibinājumiem ir iespēja startēt Aktīvo iedzīvotāju fonda (AIF) projektu konkursā organizācijas spēju celšanai.

Ir un būs pieejams atbalsts projektu sagatavošanai. Pirmdien, 21. decembrī, 14.00 platformā *Zoom* notiks seminārs par

kapacitātes projektu konkursu, to vadīs AIF vadītāja Inese Siliņa un finanšu vadītājs Ansis Bērziņš. Semināra ieraksts būs pieejams vietnē www.activecitizensfund.lv sadaļā *Resursu krātuve*. Pieteikties līdz 21. decembra 13.30: https://ej.uz/AIF_kapacitate.

Ja cilvēkam nav apgādnieku vai apgādnieks ir invalīds, seniors, trūcīga vai maznodrošināta persona un nespēj samaksāt par pakalpojumu pansionātā un senioru aprūpēt, pašvaldība līdzfinansē uzturēšanos pansionātā.

No iemītnieka pensijas pansionāta apmaksai tiek atvilkti 85%, atstājot seniora rīcībā 15%, ko var izlietot našķiem vai citām precēm; tās no veikala sagādās personāls. Iztrūkstošo summu sedz vai nu radnieki, vai pašvaldība.

Šoreiz svētkos priekšroka draudzei

Citādi, nekā ierasts, būs arī Ziemassvētku dievkalpojumi baznīcās. Jaunā vīrusa izplatības dēļ šogad priekšroka tiek dota draudžu cilvēkiem, bet arī tiem – ierobežotā skaitā.

Tā sauktā Ziemassvētku draudze jeb cilvēki, kuri parasti šos dievkalpojumus apmeklē reizi gadā kuplā skaitā, aicināti svinēt mājās vai garīgo stiprinājumu meklēt dažādu konfesiju piedāvājumā internetā. To nosaka katrā baznīcā atļautais cilvēku skaits, turklāt dievkalpojumiem jābeidzas līdz 20.00, tāpēc ierastais laiks dažviet var būt mainīts.

Kuldīgas katoļu baznīca drīkst uzņemt tikai 30 cilvēku, un priesteris Vjačeslavs Bogdanovs informē, ka draudze vienojusies: viena daļa nāks svētvakarā 18.00, cita – Ziemassvētku dienā 11.00. Bet no šīs baznīcas jau kopš ārkārtējās situācijas martā draudzes feisbuka lapā un *YouTube* kanālā tiek pārraidīts ikviens dievkalpojums. Par tiešraidēm gādā Pēteris Megnis

Ko darīt ar bijušo rūpniecības tirgu

Kuldīgas novada dome atkal lauza galvu, ko iesākt ar angāru Piltenes ielā, kur savulaik atradās rūpniecības tirgus.

Pats tirgus jau kopš februāra atrodas privātās telpās Mucenieku ielā, bet tukšo būvi Piltenes ielā turpina apsaimniekot *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP), kas lūguši šo pienākumu pārtraukt un rast veidu, kā objektu turpmāk izmantot.

KKP vadītājs Artis Roberts deputātiem paskaidroja, ka ir regulāri izdevumi par elektrību (100 eiro gadā), par atkritumu savākšanu, zāles pļaušanu. Tas rada

un Gintars Marks Heidemanis.

Kuldīgas Sv. Katrīnas baznīca var uzņemt 65 cilvēkus. Kalpošana ar dievgaldu būs gan 13.00 un 18.00 svētku priekšvakarā, gan 14.00 Ziemassvētku dienā, taču cilvēki tiks ielaisti pēc saraksta, un jāpiesakās draudzes lietvedei Guntai Birzei pa tālr. 22329171. „Jā, 66. cilvēks diemžēl netiks ielaists,” saka mācītājs Viesturs Pirro. Un uzsver: „Ne aizraidīt, ne pazemot kādu vēlamies, bet likums jāievēro visiem.” Kuldīgas Sv. Annas baznīcas durvis 24. decembrī būs vaļā no 17.00 līdz 20.00, un tajā atļauts uzturēties ne vairāk kā 70 cilvēkiem. Nākamās dienas dievkalpojumā drīkstēs piedalīties cilvēki pēc saraksta. Tam var pieteikties šo svētdien baznīcā vai zvanīt draudzes vadībai.

Arī citviet ieteicams par svētku norisi sazināties ar savas draudzes pārstāvjiem.

Dina Poriņa

zaudējumus.

Domes priekšsēde Inga Bērziņa gan nepiekrīta iecerei, ka KKP apsaimniekot pārtrauc, jo pašvaldībai šis pakalpojums tāpat no uzņēmuma būs jāpērk. Runājot par to, ko ar ēku darīt, deputāte Baiba Mikāla rosināja ar atsavināšanu vēl nesteigties, jo nekustamā īpašuma tirgus stagnē. Neesot arī prātīgi ieguldīt siltināšanā vai citos uzlabojumos, ceļot tās tirgus vērtību.

Finanšu komiteja sprieda, ka jāuzdod nekustamo īpašumu nodaļai objektu uzraudzīt līdz jaunam lēmumam.

Inguna Spuleniece

Policija sāk procesus par pārkāptiem ierobežojumiem

No 11. līdz 14. decembrim Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvalde sākusī 13 administratīvo pārkāpumu procesus par ārkārtējās situācijas ierobežojumu pārkāpumiem.

Vienā gadījumā likumsargi saņēma informāciju, ka Kuldīgā kādā dzīvoklī notiek konflikts. Konstatēts, ka tur atrodas četras personas, kuras lieto alkoholu. Tās atteicās iesniegumu rakstīt, un visas bija tādā reibumā, ka nedz varēja notikušo paskaidrot, nedz bija saprotams, ko tās runā. Likumsargi izskaidroja, ka pretenziju par konfliktu varēs iesniegt tad, kad reibums būs izgulēts. Taču izskaidrots, ka pulcējoties šie cilvēki pārkāpuši ierobežojumus.

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Pusaudži un autovadītāji iedzer, vēl citi tumsā avarē

Sagatavojusi Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste **Madara Šeršņova**.

No 10. līdz 16. decembrim Kuldīgas iecirknī sākti 16 administratīvo pārkāpumu procesi, arī par ārkārtējās situācijas noteikumu neievērošanu. Trīs izsaukumos konstatēts, ka šajās adresēs atrodas cilvēki no vairāk nekā divām mājsaimniecībām. Četri procesi sākti par transportlīdzekļa vadīšanu reibumā, divi – par to, ka alkoholu lietojuši nepilngadīgie.

Ir pabeigta izmeklēšana vairākos kriminālprocesos, piemēram, par miesas

bojājumiem, tiesas lēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pārkāpšanu, mantas bojāšanu, proti, logu izsišanu un mobilā telefona zādzību.

No 12 ceļu satiksmes negadījumiem bez cietušajiem seši notikuši, uzbraucot meža dzīvniekiem, galvenokārt tumšajā laikā. Trīs gadījumos uzbraukts stāvošai automašīnai, vēl trijos – ceļa zīmēm un apgaismes stabam.

Liepājas iela.

Katrā
gadalaikā
citāda

Gājējiem atvēlētās Liepājas ielas daļas iedzīvotāji, veikalnieki un iestāžu darbinieki pamatīgi izjūt Covid-19 izraisītos ierobežojumus. Cilvēku plūsma mazinājusies, pat vēl nezinot valdības pēdējos lēmumus, tāpat kā visus mās bažas, kuru veikalu un uzņēmumu durvis drīkstēs būt atvērtas, kuru ne.

Ja drīkstēs, torņa durvis būs vaļā

Sazvanot pie Adatu torņa durvīm norādīto tālruna numuru, klausulē atskan modra balss: „Adatu tornītis – Marta klausās.”

Tā ir Marta Šarlote Rēriha, kura par Adatu torņa ekspozīciju zina visu kopš atvēršanas dienas pērn 28. septembrī. Viņa strādā Kuldīgas aktīvās atpūtas centrā. Kad nācis piedāvājums kļūt par Adatu torņa saimnieci, piekritusi uzreiz. Darbs ļoti patīk. Liepājas ielu Marta sauc par skaistu – viņai patīk vērot cilvēku plūsmu gan brīvās gaitās, gan steigā uz darbu.

„Vasarā tornī vairāk kāpj iebraucēji. Bet, līdzko pilsētā ir kāds pasākums, vairāk ir kuldīdznieki. Ir nākuši kāzinieki – uztaisu vārtus, ļauju kāpt augšā bildēties, izdzert šampanieti. Cilvēki nekad nenāk nīgrī. Man patīk aprunāties, pastāstīt par Kuldīgu, tās iespējām, parunāt par dzīvi. Ja Adatu tornī sēdētu pūpēdis, varbūt apmeklētāji uzvestos citādi, bet man patīk tas, ko daru, un arī viņiem patīk.” Ja cilvēki nenāk, Marta viņus aicina sociālajos tīklos. Uzraksta, ka ir skaists laiks – lai nāk un paskatās uz pilsētu no augšas.

Septembrī apritēja gads, kopš Adatu tornis vēris durvis apmeklētājiem.

Skaisto skatu, kas uz Kuldīgu paveras no augšas, iecienījuši arī kāzinieki.

Nedaudz garastāvokli bojājot ārkārtējā situācija, un šogad pat īsti negribot tornī likt rotātu eglīti, bet par 18. novembri viņa ir lepna: „Izgaismojām torni no iekšpuses, uz jumta bija izgaismots karogs. Žēl, ka tajās dienās tehnisku iemeslu dēļ cilvēki nevarēja tikt uz jumta. Daži bija braukuši speciāli.”

Pagājušonedēļ viņa sacīja: ja drīkstēs, nedēļas nogalē tornis būs atvērts, arī citās dienās, ja tas nebūs pretrunā ar sanitāro protokolu. „Darba laikā durvis atveru, tikai lielākas grupas jāpiesaka, jo vairāk par desmit cilvēkiem tornī atrasties nedrīkst.”

Maize – klasiska vērtība

Uz Kukulītis cilvēki pēc maizes nāk jau trešajā paaudzē.

Omulīgais Kuldīgas maizes ceptuves veikaliņš *Kukulītis* pircējus gaida jau gadiem.

Pārdevēja Viņa Krumberga, kas šeit strādā gadus desmit, teic: „Vismaz trīs paaudzes ir šurp nākušas. Vecākie pircēji stāsta, ka nākuši pēc maizītes, ko pieved ar zirdziņu. Arī tur, kur blakus tagad rehabilitācija, esot bijusi ceptuve, maize izsniegta pa lūku.”

Viņai maizes smaržas pilnajā veikalā ļoti patīk: „Daudzi man teikuši, ka paši gribētu šeit strādāt. Mani tas tikai priecē – esmu labā vietā, kur vienmēr var nopirkt

svaigu un garšīgu maizīti.”

Kuldīgas maizes labā slava sen jau izplatījusies ārpus novada. To labi jūtot Pilsētas svētkos. Nākot iebraucēji un priecājoties: pagājis gads, un atkal var našķēties ar kļiņģeršiem un garšīgu maizi. Arī tūristi jūtami, un sestdienās nākot tie pilsētas viesi, kuri izvēlas konditoreju, bet vairāk meklē tādu maizi, kādu lielveikalos nopirkt nevar. Viņai pašai vislabāk garšo klasiskās vērtības: rudzu maize, rievotais baltmaizes batons, rādzīņš. Bet tāpat kā pircēji viņa nesmādē arī dažādus jaunumus.

Būt gājēju ielā – savs šarms

Ēkā netālu no Pilsētas laukuma draudzīgi sadzīvo Kuldīgas ginekologu prakse, veikals *Narvesen* un skaistumkopšanas speciālisti.

Nams, kurā atrodas Kuldīgas ginekologu prakse, veikaliņš *Narvesen*, kur var aiziet pie friziera, saņemt masāžu un pasauļoties solārijā, pieder ginekoloģes Dagmāras Veldrumas uzņēmumam.

„Man šī ēka ļoti patīk, patīk tajā strādāt. Gājēju iela iedod šarmu – tā ir izrotāta, pa to nebrauc mašīnas,” priecājas saimniece.

„Atrasties vecpilsētā ir arī zināms apgrūtinājums. Visi remontu jā-saskaņo. Jā, tas ir dārgi, nedaudz sarežģītāk un prasa laiku. Pilsēta gan nāk pretī: ja ir projekts, tad līdzfinansē. Neslēpšu – dažreiz idejām cītīgi pretojos, un arhitekta kungam ar mani nav viegli, bet rezultāts parasti ir labs.” Lai namu vieglāk uzturēt, tajā ir arī īrnieki: „Mājai patīk, ja tajā ir kustība, tā tiek apdzīvota. Domāju, ka sadzīvojam ļoti labi. Dažreiz man gadās mazāk mierīgu vakaru, bet problēma tā nav.”

D. Veldruma atzīst, ka ēkas vēsturi pārzina diezgan maz: „Vienmēr esmu gribējusi painteresēties, bet nekad jau nav laika – vajag strādāt, pelnīt. Interesantu faktu uzzināju no grāmatas par

Kuldīgas slimnīcu. Šeit bijusi infekciju nodaļa. Ļoti interesanti bija atradumi remonta laikā, piemēram, glezna, sienas raksti. Senākā karte, kurā ēka ir iezīmēta, ir no 1839. gada. Vienmēr sev saku, ka vajadzētu turpināt izziņāt. Esmu pat atradusi veidu, kā to darīt, bet tas nav tik vienkārši un ātri.”

Saruna ar dakteri notiek trešdien, kad Latvijā ar Covid-19 saslimušo skaits pārkāpis 1000, bet miruši 25 cilvēki. „Arī mēs strādājam sarežģītākos apstākļos. Diemžēl viedokļi cilvēkiem ir dažādi. Man kā ārstei tas ir viennozīmīgs – nepieļaut cilvēku nāvi. Cīnos, stāstu, skaidroju. Ja saslimšana turpinās izplatīties tik strauji, nonāksim līdz tam, ka ar Covid-19 pacientiem būs jāstrādā dažādu jomu mediķiem. Jo vairāk stacionēto pacientu, jo vairāk darbaroku tas prasīs, tikai tur vajadzīgas specifiskas prasmes un zināšanas. Negribētos nonākt līdz brīdim, kad pacienti tiek šķiroti un plānveida palīdzība tiek atteikta. Bez Covid-19 vēl eksistē vēzis, citas saslimšanas. Arī šie pacienti nedrīkst ciest.”

Visdārgākais laiks – kopā ar bērniem

Dāvanas labāk aizstāt ar vērtīgi pavadītu laiku, saka kuldīdzniece Kristīne Stukule un stāsta, kā viņa ar savu kuplo ģimeni pavadā Ziemassvētkus.

Kristīne ir optometriste, taču pašlaik darbu nedaudz nolikusi malā, jo audzina trīs dēlus: visjaunāko – Indriķi, bērnodārznieku Ādamu un pirmklasnieku Ralfu. Dzimusi Madonā, bet Kuldīgā dzīvo septiņus gadus, un, viņasprāt, šī ir skaistākā Latvijas pilsēta. Kristīnes vīrs Kaspars Stukuls ir dzimis kuldīdznieks un nodarbojas ar galdniecību.

Jūs esat liela ģimene. Kā svinat Ziemassvētkus?

Dodamies pie vecvecākiem uz Madonu. Tur arī notiek svētku sagaidīšana un svinēšana ģimeniskā gaisotnē: kopā ar bērniem pušķojam eglī, cepam piparkūkas, gatavojam mielastu, ejam uz baznīcu. Tā kā šajā laikā ir daudz brīvdienu, mēģinām atrast līdzsvaru starp sēdēšanu pie galda, kultūras pasākumiem un aktivitātēm dabā.

Kāda jums ar vīru ir attieksme pret dāvanām?

Esam atteikušies no kārtējā nieciņa dāvināšanas pieaugušajiem, un dāvanas saņem tikai bērni. Manuprāt, bērniem tas ir svarīgi, jo tas ir veids, kā pasakām, ka viņi mums ir nozīmīgi, taču esam pret dārgām dāvanām, bet vairāk par saturīgu laika pavadīšanu kopā.

Vai bērniem dāvināt to, ko viņi grib, vai to, kas, jūsuprāt, būtu noderīgi?

Dāvanai jābūt pārsteigumam! Ikdienā vērojot bērnu intereses, jau rodas nojausma, kas varētu sagādāt prieku. Protams, tiek uzklautas arī vēlmes.

Vai bērni raksta vēstules Ziemassvētku vecītim?

Nē, tāda tradīcija nav izveidojusies.

Kādas ir jūsu mīļākās tradīcijas šajos svētkos?

Ja ir sniegs, noteikti ejam slēpot un uzceļam vismaz vienu sniegavīru. Jau kuru gadu skatāmies iedvesmojošo raidījumu *Latvijas lepnums*.

„Mēs esam pret dārgām dāvanām, bet par saturīgu laika pavadīšanu kopā.”

Kuldīdznieku Stukulu ģimene: tētis Kaspars, Indriķis (klēpi), Ralfs, mamma Kristīne, Ādams.

Bērnam svarīgas kustības

Pašlaik treniņi bērniem ir atcelti, bet Madars Balodis, brazīliešu džudžitsu treneris no Skrundas, uzskata, ka sportot var arī mājās, lai bērni ne tikai būtu fiziski aktīvi un veselīgi, bet arī iztērētu sakrāto enerģiju.

Kustības vajadzīgas ikvienā vecumā – katru dienu no 45 līdz 60 minūtēm atkarībā no noslogotības ar ko citu un no veselības. Pastaiga jebkurā diennakts laikā, skrējieni, sporta spēle, cīņas vai komandas sports – galvenais, lai bērnam tas patīk. Nepārspīlēta fiziskā slodze var palīdzēt iegūt pašpārliecinātību, attīstīt koordināciju, elpošanu, nostiprināt sirdi, asinsvadus, muskuļus un kaulus.

KO VAR DARĪT MĀJĀS?

Arā laiks ne vienmēr ir patīkams, un, lai sportotu telpās, noder krēsli, gulta, pakāpieni vai jebkas cits atkarībā no iztēles. Var iztikt bez tā, izpildot tā sauktās zvaigznītes, lēkāšanu, pietupienus, atspiedienus – to var darīt gan atsevišķi, gan kompleksā kā apļa treniņu. Mājās noteikti var un vajag kustēties, un ideāli, ja vecāki to dara kopā ar bērnu, jo vajag, no kā mācīties.

SPĒLES AIZSTĀT AR VINGROŠANU

Ieslēdziet mūziku, lai bērns padejo! Tāpat vienkārša bumbas mētāšana vai paslēpes var palīdzēt izkustēties. Ir tāda spēle *Trakais vērsis*: bērns uzlien uz muguras tētim vai mammai, lielākam brālim vai māsa, apķeras ar rokām un kājām apkārt un noturas, kamēr vērsis lēnām kļūst dusmīgs un mēģina prātīgi bērnu nokrafit nost. Ideāli, ja ir divi bērni, jo tad jau parasti izskrienas paši. Tāpat der pastaiga, iekļaujot kāpnes vai stāvāku kalnu. Galvenais, lai bērnam ir jautri un viņš tiek atbalstīts, jo tad neuzdīs centība.

Dāvanas un dāvaniņas ir tepat

Ziemassvētki ir pateicības laiks, kas bez dāvanām nav iedomājams, turklāt mazie aizmieļ domā, ka rīt beidzot pienāks diena, kad zem eglītes rotāsies krāsainie dāvanu maisiņi. *Kurzemnieks* iesaka bērnus iepriecināt ar skaistiem vietējo uzņēmumu darinājumiem, tādējādi tos atbalstot. Te minēti vien daži no daudzajiem.

TRIK' DESIGN

TRIK' Design ir ģimenes uzņēmums no Skrundas, ko vada Ilze Fricone. Viena no vecāku prioritātēm ir bērnu labklājība, tāpēc uzņēmums dažādus interjera priekšmetus un dāvanas rada ne tikai no bioloģiska materiāla, bet arī dabai labvēlīgi – trīs dimensiju jeb 3D drukas tehnikā. Te top puzzles, kukaiņu silueti, alfabēta burti, dažnedažādas cepumu formiņas, krājkasītes utt. Var darināt personalizētas lietas pēc katra paša vēlmes. Izvēloties šādi drukātus priekšmetus, var mazināt pieprasījumu pēc lielām ražotnēm, kas nereti piesārņo atmosfēru ar CO2 izmešiem. Pretēji tiem, kuri masveida preces vispirms izgatavo

un tad meklē, kas tās iegādāsies, *TRIK' Design* priekšmetus darina tad, kad pircējs pasūta.

GU-INSPIRES

Aiga un Kaspars Upenieki kopā vada ģimenes uzņēmumu Skrundā. Viņiem ir dēliņi Gustavs un Gerharts, un mazie Upenieki jeb GU iedvesmojot radīt. Kā saka vecāki: „Mums patīk darīt, nepatīk nedarīt.” Aigu interesē tekstils, savukārt Kaspars apstrādā koku. Abiem ir daudz sapņu, un viņi tic, ka tie piepildīsies.

GU-Inspires piedāvājumā ir cepures, šalles, adīti un lina apģērbi, matu lentes, knupīši un to turētāji, silikona lacītes, grauzamriņķi un vēl daudz kas cits.

EZE KIDS

Tā ir Kuldīgā ražota bērnu apģērbi līnija. Tās radītāja Elena Žerebčova iedvesmojas no mākslas un iztēles un piedāvā māksliniecisku apģērbi modernam bērnam. Te var atrast bodijus, rāpulišus, lacītes (krūšautiņus), kleitas, džemperus, bikses, svārkus, rotas, kronīšus u.c. apģērbus un aksesuārus.

Restorāna *Bangert's* šefpavārs Aigars Sīlis dalās ar trim receptēm, kuras viņš svētkos mājās liekot lietā kopā ar bērniem. Pavisam vienkārši, gardi un – galvenais – Ziemassvētku garšas un smaržas.

Piparkūku kārtojums

Sastāvdaļas: piparkūkas, saldais krējums, cukurs, ievārījums.

Piparkūkas blenderī sasmalcina, saldo krējumu saputo ar cukuru. Bļodiņā, burkā vai krūzē visas sastāvdaļas liek slāņos: sasmalcinātās piparkūkas, ievārījumu, putukrējumu. Tos atkārti, kamēr trauks pilns.

Ābolu un kumeliņu karstais dzēriens

Sastāvdaļas: ābolu sula, kumeliņu tēja, kanēļa standziņa, anīsa zvaigzne, brūklenes, medus, žāvēts ābols (dekorēšanai).

Uzvāra ābolu sulu kopā ar kumeliņu tēju, kanēļa standziņu, brūklenēm un anīsa zvaigzni. Kad gatavs, izkāš caur sietiņu un lej glāzē. Pasniedz ar medu, kanēļa standziņu un žāvētām ābolu šķēlītēm.

Krāsni cepti āboli ar krējumu un kanēli

Sastāvdaļas: ābols, skābais krējums, cukurs, kanēlis. Veselam ābolam izgrebj serdi. Liek uz plāts ar atveri uz augšu. Skābo krējumu sajauc ar cukuru un kanēli. Masu ielej ābolā. Liek krāsni 180 grādos cepties 10–15 min., kamēr ābols mīksts.

Kuldīgas tehnikumā iespējamās pārmaiņas

„Kandavas Lauksaimniecības tehnikumu (KLT) pievienojot Kuldīgas tehnikumam, nav saredzami nekādi ieguvumi, vien lieli riski un zaudējumi visas Kurzemes attīstībai,” tā par iespējamo reorganizāciju saka Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma (KTTT) direktore Dace Cine. Notiek pārrunas ar iesaistītajām pusēm.

VALSTS KONTROLES UZDEVUMĀ

Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) komunikācijas nodaļā stāsta, ka ir sākts vērtēt Kandavas un Kuldīgas tehnikuma iespējamo pārveidi. Tikšot ņemti vērā riski KLT filiālēs Saulainē un Cīravā – tur audzēkņu skaits samazinoties, savukārt nozares pārstāvji konstatējuši nepietiekamu materiāli tehnisko bāzi, piemēram, autotransporta programmā.

D.Cine skaidro, ka Valsts kontroles ziņojumā norādīts – IZM jāsakārto profesionālās izglītības iestāžu tīkls. Ministrija šo uzdevumu pildot: „Optimizācijā plānots vispirms slēgt filiāles, tai skaitā Kandavas filiāles Saulainē un Cīravā un pēc tam Kanda-

vas tehnikumu pievienot mums. Tas ir tikai ministrijas projekts bez argumentētas analīzes, bez attīstības plāna Kurzemes izaugsmei. Visiem tehnikumiem ir uzdots līdz martam izstrādāt stratēģiju, lai ministrija var pamatotī analizēt profesionālo izglītību novados.”

No 2022. līdz 2023. gadam plānots tehnikumus apvienot, pamatojoties profesionālās izglītības reformā, mazināt iestāžu skaitu un uzlabot izvietojumu, tās diferencēt un veidot mūsdienīgu materiāli tehnisko bāzi. Tāpat tas panāksot prasīto 500 audzēkņu skaitu. Kuldīgas tehnikumā pašlaik ir 548, bet Kandavas tehnikumā – 335 (kopā ar divām filiālēm – 742).

DIVAS DAŽĀDAS NOZARES IZM skaidro, ka reorganizācija esot pašā sākumā un tehnikumu apvienošana vairāk būšot juridiska, nevis fiziska. Tomēr iesaistītie par šādām pārmaiņām bažijas.

Kandavas novada domes priekšsēde Inga Priede uzskata,

ka IZM nostādne nav iemesls reorganizācijai. Abi tehnikumi darbojas dažādos virzienos. Viņaspāt, notiek mākslīga likvidācija, un tā nav pieļaujama. Arī Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa uzskata, ka apvienošana nav pārdomāta: „Kuldīgas tehnikumam ir pilnīgi atšķirīgs profils. Kandavā izsenis bijis lauksaimniecības tehnikums ar savām tradīcijām, mācītspēkiem, atbilstošu tehniko bāzi un īpašumiem. Ilgtspējīgai Kurzemes attīstībai, kas ietver labu profesionālo izglītību jauniešiem, Kuldīgā vajadzīgs patstāvīgs, spēcīgs tehnikums.”

Arī D.Cine uzsver kraso atšķirību starp abām mācību iestādēm – tām jāiet katrai savs ceļš: „Kandavā ir vienīgā saglabājusies lauksaimniecības izglītības iestāde Latvijā ar specifisku, pat unikālu profilu. Kuldīgas tehnikumam jāzaglabā Kurzēm nozīmīgais virziens, uzbūvējot tehnoloģiju centru Kalpaka ielā 1 un kļūstot par daudzfunkcionālas izglītības kampusu.”*

Arī D.Cine uzsver kraso atšķirību starp abām mācību iestādēm – tām jāiet katrai savs ceļš: „Kandavā ir vienīgā saglabājusies lauksaimniecības izglītības iestāde Latvijā ar specifisku, pat unikālu profilu. Kuldīgas tehnikumam jāzaglabā Kurzēm nozīmīgais virziens, uzbūvējot tehnoloģiju centru Kalpaka ielā 1 un kļūstot par daudzfunkcionālas izglītības kampusu.”*

„Ilgtspējīgai Kurzemes attīstībai Kuldīgā ir nepieciešams patstāvīgs, spēcīgs tehnikums.”

• Kuldīgas tehnikumā var apgūt 17 programmas, Kandavas – septiņas.

• Kuldīgas tehnikuma pirmsākums ir 1989. gadā dibinātā 78. arodividusskola. 2014. gadā tam piešķirts profesionālās izglītības kompetences centra (PKIC) statuss. Tā galvenie virzieni ir autoremonts, galdniecība, kokapstrāde, metālapstrāde, tūrisms, ēdināšana, skaistumkopšana.

• Kandavas tehnikums izveidots 1945. gadā ar lauksaimniecības novirzienu, pēc tam pārdzīvojis vairākas pārmaiņas. 2011. gadā kļuvis par PKIC, bet 2015. gadā tam pievienotas struktūrvienības Saulainē un Cīravā.

CER, KA MINISTRIJA SADZIRDĒS

IZM uzsver, ka sākusies vērtēšana un sarunas ar visām iesaistītajām pusēm, pašvaldībām un nozaru ekspertu padomēm. Profesionālās izglītības iestāžu darbībai šogad pievērsta īpašu uzmanību, nosakot arī riskus. Tas ir svarīgi, izvērtējot iepriekšējā finansējuma izlietojumu. Nākamā gada pirmajā pusē tiks pieņemti lēmumi, kā efektīvi ieguldīt jaunā Eiropas Savienības plānošanas perioda naudu (līdz 2027. gadam). Ministrija vērs uzmanību uz to, ka starp abiem tehnikumiem neesot vajadzīga konkurence, drīzāk jānodrošina labs piedāvājums atbilstoši darba tirgum un tautsaimniecības vajadzībām.

I.Bērziņa atgādina, ka ar Eiropas atbalstu un domes līdzfinansējumu nākamgad plānotā Kuldīgas tehnikuma kompetences centra būvniecība ir nozīmīgs projekts, tāpēc situācija jārisina: „Plānotas sarunas par mūsu tehnikuma stratēģiju. Ceram, ka ministrija sadzirdēs un pieņems pareizo lēmumu.” D.Cine uzskata, ka nepārdomāti lēmumi var nest lielus zaudējumus: „Profesiju pārplānošana vai slēgšana vienā vai otrā skolā krasi samazinās izglītības pieejamību. Kandava tehnikums, kļūstot par filiāli, strauji zaudēs mācību kvalitāti.”

* Kampuss – augstskolas, koledžas pilsētiņa vai komplekss

Elisa Rudzīte

JAUNA UN UZŅĒMĪGA

Ne tikai ticēt, bet arī darīt

Paula Feldmane ir kuldīdzniece, kura absolvējusi Kuldīgas Centra vidusskolu (KCV) un Rīgas Stradiņa universitātē (RSU) apgūst sabiedrības veselību. Nupat viņa kļuvusi par studējošo pašpārvaldes valdes priekšsēdi.

PALDIES SKOLOTĀJIEM

Atminoties skolas gadus, viņa savu sakāmo iesāk ar milzīgu paldies: „Ikviens skolotājs ir palīdzējis, lai es kļūtu par tādu, kāda esmu tagad. Un ikkatrs ir mazliet vainīgs pie tā, ko jau esmu sasniegusi. Pavisam īsi viņus raksturojot: stingri, bet ārkārtīgi pretimnākoši. Vēlos skolēniem teikt – ikviens skolotājs to, ko viņš dara, nedara tāpat vien. Ar laiku sapratīsiet, ka katrs vārds un darbība ir ilgtermiņa ieguldījums jūsu nākotnē.”

Paulu skolas gados interesējusi psiholoģija, viņa aizrāvusies arī ar klavierspēli un pabeigusi mūzikas skolu. Svarīgi licies visu laiku mācīties ko jaunu, tāpēc vēl apmeklējusi dažādus kursus.

Skolā viņa kļuvusi par līdzpārvaldes priekšsēdi. Paula atzīst, ka ceļš līdz tam nebija viegls: „Pirmo reizi kandidēju 10. klases beigās, bet, kad netiku ievēlēta, apsolījos, ka otro reizi nemēģināšu. Tomēr pagāja gads, mēģināju vēlreiz un tiku ievēlēta, un tad arī sākās darbs pie tādās organizācijas izveides, kādu tu redzēju es.”

Vidusskolā Paulas mērķis bijusi ārsta profesija, tomēr, iesniedzot dokumentus, sapratusi, ka nevēlas studēt tik ilgi. Izjūtu ziņā tuvāks

esot administratīvais darbs, tāpēc viņa izvēlējusies interesantu programmu *Sabiedrības veselība*. „Tagad saprotu, ka šo profesiju izvēlējos istajā laikā. Tās pārstāvji īsā laikā kļūst ļoti pazīstami, jo ar Covid-19 krīzes mēdžēšanu nodarbojas tieši sabiedrības veselības speciālisti. Arī veselības ministre Ilze Viņķele šajā programmā beigusi maģistra studijas,” saka Paula.

IKVIENS IR DAĻA NO KĀ LIELĀKA

Nokļūstot RSU, Paula nokļuvusi arī studējošo pašpārvaldē, bet par to, kā tas notika, viņa saka: „Pavisam vienkārši – ikvienam studentam pirmais solis ir pirmkursnieku seminārs, kurā arī uzzināju par pašpārvaldi, tomēr tad nevēlējos iesaistīties. Tas gan ātri mainījās brīdī, kad pieteicos mentoru programmai, kas pirmkursniekiem palīdz iejusties. Nokļuvu pie savas lieliskās mentores Martas Fjodorovas, kura vēlāk mani iepazīstināja ar pašpārvaldi un aicināja tai pieteikties. Tiku ievēlēta. Tā sākās mans ceļš studentijā.”

Pagājušajā gadā kļuvusi par pašpārvaldes ārlietu virziena vadītāju, bet jūnijā Paula sākusi

Rīgas Stradiņa universitātes studējošo pašpārvaldes Gada balvas pasniegšanā Paula Feldmane (pa kreisi) kopā ar Lindu Skulmi.

gatavoties priekšsēdes amatam, jo tā pārņemšana neesot viegls process. Ja studentu dzīvē varētu mainīt jebkuru vienu lietu, Paula vēlētos, lai valdītu lielāka cilvēcība: „Galu galā vajag saprast, ka

esam visi kopā, ka ikviens studējošais ir daļa no kaut kā lielāka un ikviens solis, ko pašpārvalde dara, ir tamdēļ, lai padarītu ikviena studējošā dzīvi pēc iespējas labāku, lai studiju gadi būtu lieliski.”

„Pašlaik mana vienīgā sirdslieta ir studējošo labsajūta, viņu pārstāvniecība. Ik pa laikam iznāk palasīt grāmatas, lai nedaudz atpūstos.”

Jautāta, vai Paulai ir kāda autoritāte, kuru viņa ciena, kurai vēlētos līdzināties, kuldīdzniece saka: „Pirms atbildēšanas uz šo jautājumu gribēju *Tēzaurā** ierakstīt, kas vispār ir autoritāte, un atradu šo: cilvēks, kam ir liela ietekme, kas ieguvis vispārēju uzticību, cieņu. Man nāk prātā viens cilvēks, kurš ļoti daudz atbalsta sniedzis tieši studentijas mērogā. Tā ir 2018. gada RSU studējošo pašpārvaldes vadītāja Linda Skulme. Cilvēks, kuram esmu pateicīga par nomierināšanu brīžos, kad tas nepieciešams, par atbalstu. Cienu viņas attieksmi pret cilvēkiem.”

Atbildot, kur viņa redz sevi nākotnē, Paula atbild: „Interesanti, ka šo jautājumu man uzdeva arī vēlēšanās, kandidējot uz amatu. Un es atbildēju pavisam vienkārši – es sevi redzu veselības ministres amatā. Mazliet ar humoru, mazliet ar pārgalvību un ambīcijām, tomēr nekas dzīvē nav nerealizējams. Vajag ne tikai ticēt, bet arī darīt.”

* *Tēzauris.lv* – latviešu valodas skaidrojošā un sinonīmu vārdnīca

Evelīna Vasiļčika
Paulas Feldmanes
arhīva foto

Mūzikai, skolai un dzīvespriekam uzticīgā

Azarts, skanīgi smieklī, mīļš smaids un pa nopietnai notij ieažušas E.Vignera Kuldīgas mūzikas skolas flautas skolotājas HEDAS AUZIŅAS atmiņās, pārcilājot senākas un jaunākas fotogrāfijas, atceroties bērnu dienas, darba gadus (rit jau 45. mācību gads Kuldīgā), pa ēvergēlībai skolotājas un dažādu muzikālu kolektīvu dalībnieces gaitās.

DARBAVIETA – ĪSTĀ UN VIENĪGĀ

Sākot 1976./1977. mācību gadu, direktore Maruta Rozīte informē kolektīvu, ka viņu saimi papildinājušas divas jaunas kolēģes: Ventpils mūzikas vidusskolas absolventes Mārīte Vāvera un Heda Biģele (tagad Auziņa). Kopš tā laika Heda māca flautas spēli (šogad 16 audzēkņiem), bijusi koncertmeistare kora klasē, joprojām ir pūšaminstrumentu nodaļas vadītāja, tagad klāt nākuši arī sitamie instrumenti. Nodaļas vadītājas pienākumi esot visdažādākie: gan dokumentāciju kārtot, gan gādāt, lai visiem nodaļas pedagogiem būtu vienotas prasības darbā ar audzēkņiem. Tikpat būtiski ir analizēt darbu un meklēt īstos risinājumus, lai mācības allaž būtu līmenī, taču vēl svarīgāk – atrast ieinteresētus un zinošus pedagogus. Viņa pārliecināta, ka pati atradusi īsto vietu, un piekrodina uzrakstīt, ka sastapies ar brīnišķīgiem kolēģiem un varējusi mācīties no tādās personības kā direktores Rozītes. Kopā visi radījuši neaizmirstamas Jaungada balles, tajās Sniegbaltītes tēlā ilgus gadus iejutusies Heda (mazliet ar citādu piesitienu bijusi vēl viena loma – Sarkangalvīte kora *Ventava* ballēs), Salaveči, kā toreiz teica, gan mainījušies – bijis gan Edgars Goldmanis, gan Jānis Siliņš un Laimis Rācenājs. 70. gadu beigās divreiz nedēļā rīta pusē Heda devusies uz rūpnīcas *Vulkāns* mazbērnu novietni *Rūķīti* bērniņiem līdz trim gadiem un mācījusi mazuliem dziedāt. Šim darbam viņa piekritusi, jo tikai tā bijis iespējams te dabūt vietu pašas dēlam. Skatot senās fotogrāfijas, Heda ar pateicību piemin *Vulkāna* toreizējā direktora Aivara Brunovska ieinteresētību – ar viņa gādību mazie dziedātāji tikuši pie tautstēriņiem, meitenēm pat bijusi krāšņie Nicas puses vainiņi. Tagad Heda darbā ierodas kopā ar kolēģi – piecgadīgo Velsas

springerspaniela kucīti Elenu, jo abas apguvušas kanisterapijas gudrības. „Kāds zēns, kam bija paniskas bailes no suņiem, ar Elenas palīdzību tās pārvarējis. Elena palīdz arī stundās: lieku viņai parādīt, piemēram, do, un audzēknis novērtē, vai ir pareizi, – tā ir aizraujošāk un vieglāk noturēt uzmanību. Ja Elena kļūdījies, kāds sapriecējas, ka pats zinošāks, tad skaidroju, ka viņš taču vairāk un ilgāk mācījies. Protams, sunīte nogurst, tad starpbrīdī izejam laukā, pastaigājam.”

ĪPAŠIE CILVĒKI

„Ja esmu tā, kas esmu, tad vislielākais paldies omai, kura mani uzaudzināja. Pese Strazdbermane bija vienkāršs cilvēks – maz skolā gājusi, tik tikko mācēja lasīt un rakstīt, bet viņa saprata, cik svarīga ir izglītība. Pēc kara oma bija vienīgā Ventpili izdzīvojušā ebrejiete, opis Riņhards Frīcis bija latvietis, un viņš omu izglāba.” Heda, dzimusi ventspilniece, paver dzimtas skaudrās lappuses.

Pašai pamatskolā tautības dēļ nācies piedzīvot skolasbiedru ļaunumu, bijis pat tā, ka oma nākusi pretī uz skolu. „Bet bērni jau paši neko neizdomāja – tas nāca no mājām, no pieaugušo runām.” rāmi secina Heda. Pavisam citāda gaisotne bijusi Ventpils mūzikas skolā: tur viņa sākumā mācījies klavieru nodaļā, taču skolotāji secinājuši, ka roka par mazu, tāpēc lai labāk ņemot flautu. Kā jau daudz bērni, arī Heda reizēm tēlojusi vingrināšanos – notis priekšā, bet zem tām *Grāfs Monte Kristo!* Oma pieredzējusi, ka mazmeita nostājas uz kājām, māca mūziku, spēlē pati.

Īpašs cilvēks Hedas dzīvē bijis arī tēvs Hiršs Frīdlanders un viņa sieva Bašja, kuri allaž turējuši rūpi par meiteni. 70. gadu beigās viņi emigrējuši uz Izraēlu, un, pavadot Rīgas stacijā, šķitis, ka šķiras uz mūžu: „Kā es raudāju! To jau nevar izstāstīt.” Liktenis tomēr apžēlojies, laiki mainījušies,

Dzīvesprieks, azarts un humors virmo Hedas Auziņas atmiņu stāstos.

„Parādi dol!” Heda savu Elenu mudina darbam.

un Heda vairākreiz ciemojusies pie savējiem Izraēlā. „Tagad man viss pa divi: dēli Renārs un Roberts, vedeklas Sandra un Edīte un brīnišķīgi mazdēli Mikuss (8. kl.) un Niks (3. kl.). Kad bija maziņi, lasīju priekšā, viņi gultiņā miga ar grāmatu – laikam jau sapratos ar viņiem.” Heda stāsta par saviem mīļajiem. Bet kā tad ar muzicēšanu ģimenē? „Renārs ar lielu nepatiku mežragu *piebeidza*. Te nu tas gadījums, ka mammai gribas vairāk – man mežrags ļoti patīk. Sapratu, ka Robertu nevajag piespiest iet mūzikas skolā, mazdēlus arī ne. Niks mācās spēlēt ukuleli, bet tas ir pulciņš.”

Ja jums būtu dažos teikumos jāraksturo Heda Auziņa, ko jūs teiktu?

■ **Valda Gurina**, ļoti laba paziņa vairāk nekā 40 gadu: „Heda, Hediņa, Hedučīte – tā parasti sākas mūsu saruna, jo dzīve blakus ritējusi ļoti daudzus gadus... Bērni, mūzika, dziedāšana ansambļi un mīļajā kamerkori *Rāte*, esam kopā darinājušas tautastēpus, audzušas celaines, raudājušas viena otrai uz pleca un smējušas līdz paguršanai. Dažos vārdos teiktu: prasīga pret sevi un citiem, atsaucīga un ļoti labs draugs, kam vienmēr var uzticēties. Jā, Hedučīte – tāda tu man esi.”

■ **Maruta Rozīte**, bijusi mūzikas skolas direktore: „Heda šīs skolas sienās izveidojusies par lielisku, talantīgu pedagogi, kam ir ļoti labs kontakts ar bērniem, labi darba rezultāti. Ar solīstiem un ansambļiem piedaloties konkursos, viņa spodrinājusi skolas vārdu valsti un ārpus tās. Emociōnāla, aktīva, atsaucīga kolēģe.”

■ **Anna Orniņa**, flautas klases absolvente: „Heda – mana pirmā un vienīgā flautas skolotāja. Lai cik tas jocīgi izklausītos, es viņu atceros kā ļoti lielisku dziedātāju, ne flautisti. Flautu spēlēja es, Heda sēdēja pie klavierēm un dziedāja līdzī. Un vēl – vienīgā skolotāja, kura mani vedusi uz kafejnīcu (*kādreizējo Papardi*) ēst rīsu krēmu ar ķiseļi, jo biju izsalkusi. Noteikti gribu teikt lielu paldies! Tagad ar meitu Loti pūšam abas kopā.”

Hedas dzīvē īpašs cilvēks ir oma Pese Strazdbermane (līdzās viņas vīrs Ādolfs Saļkovskis).

Vulkāna mazbērnu novietnes *Rūķīti* dziedātāji ar muzikālo audzinātāju Hedu Auziņu.

Dzied ansamblis *Kursa*: no labās Vija Seļava, Heda Auziņa, Inga Jankovska, Valda Gurina, Vija Raituma, Inguna Smutova, Dagnija Bambāne, vadītāja Līgita Vecpūle.

LEPNUMS PAR SAVĒJIEM

Cik bijis audzēkņu, kam viņa mācījusi flautas spēli, neesot skaitīts. „Gandarījums un prieks, ka varēju kādam palīdzēt, ka bērns uzmirdzēja,” saka Heda un atceras vairākas epizodes. „Pirmajā darbā gadā bija talantīgs puisis, piedalījās zonas konkursā Liepājā. Vēl tagad atceros, ka žūrijas priekšsēdētājs teica: „Tā jāskan flautai!” Puisis uzvarēja un tika uz konkursu Rīgā,” joprojām skolotājas balsi ir savīļņojums.

Par 90. gadu sākumā piedzīvoto varētu kino uzņemt: „Ogrē uz valsts konkursu brauc Daiga Stūrmane, koncertmeistare bija Ingrīda Krieviņa. Ierodamies iepriekšējā vakarā, bet ir trakie 90., kad viesnīcās siltuma nav, no rīta istabā ledus! Mums līdzī gludeklis, abas ar Ingrīdu gludinām palagus, lai var to bērnu sasildīt. No rīta septiņos dodamies uz mūzikas skolu, bet desmitos sākas konkurss. Un Daigai 1. vieta!” Neaizmirstams arī flautista, žūrijas priekšsēdētāja Viļņa Strautiņa sacītājs pēc Liliņas Kļaviņas uzvaras valsts konkursā Rīgā – sen neesot dzirdēts tāds Lūcijas Garūtas *Nāras dziesmas* skanējums.

„Nedomā par to, ko nevari mainīt, dari to, ko vari!” mācīja oma.

Ventpils mūzikas vidusskolas audzēkne.

Mūzikas skolas Jaungada svinībās allaž klāt arī Sniegbaltīte, kas, protams, ir Heda.

Tūlīt Heda dosies kārtējā koncertbraucienā ar savu mīļāko kolektīvu – kamerkori *Rāte*.

„Daži mani audzēkņi arī ir pedagogi: Līga Aleksandra Jāvalde – saksofona skolotāja mūsu skolā, Matīss Ozoliņš – saksofona, flautas un klarnetes skolotājs Juglas un Berģu mūzikas skolā, Lelde Erta ir pūtēju orķestra diriģente Bauskā, Evelīna Vasiļeika – mūzikas skolotāja Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolā. Pedagoģiskās iemaņas Pīltenes mūzikas skolā iegūst Anastasija Gailīte,” par savējiem stāsta skolotāja, vēlot veiksmi un izturību ne jau vieglajā darbā. Prieks arī par L.Kļaviņu, kas mācās Ventpils mūzikas vidusskolas 2. kursā.

Protams, daži no mūzikas skolas aizgājuši, to nepabeiguši, bet jāsaprot, ka piespiedu kārtā diez vai vērts turēt. Gadījies arī tā, ka sākumā mūzikas skola vairāk ir vecāku, ne bērnu izvēle, taču ar laiku izdevies panākt visu iesaistīto saprašanos. Skolotāja spriež, ka lielu konfliktu laikam neesot bijis, bet šajos laikos skumdinot tas, ka ne vienam vien pietrūkst pienākuma apziņas, uzņēmības.

Heda turpina: „Lielš gandarījums un prieks par visiem audzēkņiem – par to, ka guvuši ieskatu mūzikas pasaulē, ka mums bijusi vienkārši cilvēcīga un sirsnīga kopābūšana. Viņi būs koncertu apmeklētāji,

„Ir prieks, ka spēju kādam palīdzēt, ka bērns varēja uzmirdzēt.”

gribēs bērniem nodziedāt šūpla dziesmu, palīdzēs apgūt mūzikas valodas burvību un tā joprojām. Manas audzēknes kļuvas arī par māksliniecēm, kā Anna Orniņa, Ilze Supe un Marta Agruma, bet Liēna Sakne ir vēsturniece – arheoloģe.” Runājot gan par ikdienas darbu, gan audzēkņu sasniegumiem un veiksmēm, Heda akcentē vēl vienu būtisku aspektu: „Mūsu profesijā ļoti svarīga ir sadarbība ar koncertmeistarēm, un man tādas bijušas vairākas – Vija Grunte, Ingrīda Krieviņa, Marta Ozoliņa –, bet visilgākā un radošākā sadarbība veidojusies ar pašreizējo koncertmeistari Līgu Saulgriezi.”

VIENMĒR KĀDS PLĀNIŅŠ BIJIS UN IR

„Man patīk adīt un patīk dāvināt,” saka Heda un smeļ, ka dziju savākts tik daudz, ka māju var nosiltināt. Šobrīd topot suņu vilnas zeķes (tiek pieteikts, ka ne no Elenas). Viņa jau apdāvinājusi daudzus kolēģus, bet dažiem vēl jāuzdada. Ir arī plāniņš saadīt zeķītes dzemdību nodaļas jaundzimušajiem. Adīt un klausīties labu mūziku – tā taču esot īsta meditācija! Katrā dzīves posmā bijusi un ir kāda aizraušānās arī ārpus darba. Ar kolēģi V.Grunti kā koncertmeistari abas uzstājušās tradicionālajos pedagogu koncertos, Heda gadus 15 dziedājusi arī M.Rozītes vadītajā korī *Ventava*, bijusi tam kormeistare.

Bet tad atskan sirsnīgi smieklī, atceroties, ka kopā ar kolēģēm Marutu Grigali un Vairu Leiti izveidojušas tādu kolorītu padomju laika sādžas trio, Hedai tikusi Ivana loma: „Visu jau nemaz nevar stāstīt, bet braucām uzstāties arī ārpus Kuldīgas, pat ar pašbrūvēto cienājam!” Ne mazums piedzīvots, dziedot, kā toreiz teica, ceļa daļas ansambli *Kursa*, ko vadījusi Līgita Vecpūle. Foto rāda sapucējušās, nopietnas dziedātājas koncertos un skatēs, bet *aizkadri* ir īsti anekdošu cienīgi sīzēti: „Esam dziedājušas arī kapos. Atceros traku reizi, kad iesilis saksofonists atbalstīja savu instrumentu man pret muguru. Es pavirzos solītu uz priekšu – viņš arī, tā pa druscīnai vien, līdz saprotu, ka tālāk nav, kur – priekšā bedre. Daudz dziedājam kapu svētkos, reizēm dienā pat vairākos, tad nu pieredzēts viss kaut kas!” Mazliet nostalgiskas, sīltas noties ieskanas, kad Heda stāsta par kamerkori *Rāte* un diriģentienu Vitu Timermani, Mārtiņu Ozoliņu, Andi Grozu. Tas laikam esot viņas mīļkolēktīvs. Nu jau vairākus gadus darbināts ierasts ir ceļš Ventpils–Kuldīga–Ventpils: „Kopš 1988. gadā saņēmu tiesības, sapratu, ka man patīk braukt. Turklāt auto jau nav greznība – tā ir nepieciešamība, lai neesmu atkarīga no citiem. Ceļā laiks pieder tikai man, ja tad kaut ko klausos, tās ir vai nu ziņas, vai radio *Klasika*. Vienīgi tumsā nav omulīgi.” Un tā joprojām dienas Hedai piepildītas, jo laiks jāatrod gan grāmatām (patīk detektīvi), gan sēpošanai, gan atveldzes brīdīm pie jūras... Mazmeitu allaž pavada omas dotais padoms: „Nedomā par to, ko nevari mainīt, dari to, ko vari!” Heda gan piemetina: „Grūti, bet jācenšas...”

Kad jāuzticas un jārīkojas

Preses konferencē piedalījās Valsts probācijas dienesta vadītājs Mihails Papsujevičs, Valsts policijas priekšnieks Armands Ruks, Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšniece Ilona Spure un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas priekšnieks Jānis Ābele.

Pēdējos gados par dzimumnoziegumiem tiek runāts aizvien vairāk. Tas ir viens no iemesliem, kas arī cietušos iedrošina nekļūst.

Šogad apriņķi gadi, kopš 23. novembrī, Eiropas dienā bērnu aizsardzībai pret seksuālo vardarbību, parakstīta vienošanās starp Valsts probācijas dienestu (VPD), Valsts policiju un Ieslodzījuma vietu pārvaldi par sadarbību, lai novērstu atkārtotus noziegumus pret tikumību un dzimumneatbilstamību. Kopš tā laika sadarbība pilnveidota un pierādījusi, ka to var izmantot arī darbā ar citām noziedznieku kategorijām. Aktīvāka kļuvusi arī cietušo interešu aizsardzība.

Mihails Papsujevičs: „Dažkārt katrai iestādei atsevišķi šķiet, ka savu darbu tā izdarījusi ļoti labi. Institūciju sanāksmes liek rozā brilles noņemt.”

Armands Ruks: „Pirms gadiem 20 seksuālās vardarbības tēma bija tabu, taču vardarbība bija.”

Ilona Spure: „Ieslodzījuma vietās dzimumnoziedznieki ir paklausīgi, izglītoti, bet par nodarījumu runāt izvairās vai arī vaino upurus, nevis redz vainu sevī. Iespējams, šie cilvēki nodarīto nekad nenožēlos un to atkārtos.”

Jānis Ābele: „Empātija un cilvēku iesaistīšanās ir svarīga katru dienu. Ja par dzimumnoziegumiem nerunājam, tas nenozīmē, ka to nav.”

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas bērnu un pusaudžu uzticības tālrunis: **116111.**

Ja nerunā, tas nenožīmē, ka nav

„Dabā ikviena dzīva radība sargā savu lolojumu – bērnu,” uzrunu sāka Valsts policijas priekšnieks Armands Ruks. „Attīstoties tehnoloģijām, policijā secinām, ka par upuriem kļūst aizvien mazāki bērni. Tas nozīmē, ka vecākiem un izglītības iestādēm jau maziem bērniem saprotami jāskaidro riski, kā pazīt nozieguma pazīmes un uz tām reaģēt.” Arī viņš uzskata, ka iestāžu sadarbība ir cieša un tā ļauj strādāt efektīvāk, tomēr noziegumi pret tikumību un dzimumneatbilstamību joprojām ir.

Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšniece Ilona Spure: „Ja dzimumnoziegumus iesaistīti bērni, sabiedrība vēl vairās par to runāt, bērni baidās pateikt pieaugušajiem. Līdz ar to noziegumi paliek noklu-

sēti.” Tāpēc ļoti svarīga ir visu iestāžu izpratne un vienota rīcība.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas priekšnieks Jānis Ābele pārliecināts, ka būtiski ir tas, kas ar dzimumnoziedznieku notiek pēc ieslodzījuma: „Tiek strādāts, lai cilvēks pēc soda izciešanas neatgriežas tur, kur atrodas cietu-šais. Noziegumu atklāšanā liela nozīme ir bērna tuviniekiem, kaimiņiem, pedagogiem, pamanot tādu uzvedību, kas varētu liecināt par nodarījumu. Šis ir gadījums, kad nevajag būt pārāk kautrīgiem. Aktīvāka rīcība tur, kur nav riska, ir labāka par noklusēšanu un slēpšanu.” Viņš mudināja izmantot inspekcijas uzticības tālruni – tur speciālisti var riskus izvērtēt un iesaistīt citus palīgus.

Jo vairāk skaidro, jo labāk

Valsts probācijas dienesta vadītājs Mihails Papsujevičs teica paldies medijiem un nevalstiskajām organizācijām, ka tiek izskaidrots dažkārt tuvu līdzās notiekošais. „Sabiedrība mainās – bērni pieaug, kļūst par vecākiem, viņiem dzimst bērni. Tādēļ informēšana ir nevis viena kampaņa, bet nebeidzamais stāsts. Starptautiskā pieredze liecina, ka lielāko daļu atkārtotu dzimumnoziegumu izdodas novērst, ja institūcijas

un sabiedrība rīkojas koordinēti: ātri, efektīvi un līdzatbildīgi. Mums ir izdevies radīt sistēmu, kurā atbildīgie zina, kad sasaukt sanāksmes, un partneri – valsts un pašvaldības iestādes, arī nevalstiskais sektors – uz tām nāk ar lielāku izpratni. Sanāksmes ir primāras arī potenciālo cietušo pasargāšanā.”

M.Papsujevičs uzsvēra, ka patlaban visiem ir diezgan grūts periods – bērni un pusaudži mācās attālināti:

„Kad savā nodabā paliek diezgan liels bērns, ikdienišķa ir dažāda satura portālu apmeklēšana. Šo situāciju lieliski apzinās tie, kuri mūsu mīļajiem dara pāri. Arī bērni ir stresā, izolētībā, un tas ir papildu risks, lai pret viņiem pastrādātu noziegumus. Nevienam negribu biedēt, bet aicinu vecākus pievērst uzmanību tam, ko bērni dara internetā. Runājiet ar viņiem – uzziniet, ar ko bērni sazinās!”

70% dzimumnoziegumu Latvijā pastrādāti pret nepilngadīgajiem. Deviņus no desmit seksuālajiem noziegumiem izdara bērnam labi pazīstams cilvēks, kurš izpelnījies uzticību.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

? Kas ir uzlabojies, iestādēm sadarbojoties?

■ **M.Papsujevičs** min piemērus no VPD darba.

♦ Cilvēks, kurš izdarījis netiklas darbības ar nepilngadīgo, notiesāts ar piespiedu darbu (pēdējā laikā reti, bet gadoties arī tā). Jāatrisina, kā notiesātajam, šo darbu izpildot iestādē, kurā ir bērni, liegt iespēju ar viņiem sazināties. Konkrētajā situācijā policijas patruļa iekļāva maršrutā šī cilvēka ierastos ceļus. Tika panākta vienošanās ar vietējiem medijiem par publikāciju, kas šādiem noziegumiem pievērstu vecāku uzmanību (noziedznieka dati netika izpausti). VPD, kas atbild par piespiedu darbu, pierunāja notiesāto vērsties organizācijā *Anonīmie seksuāli atkarīgie*.

♦ Mazpilsētā 75 gadus vecs vīrietis apkārt savai mājai bija radījis pasaku valstību ar dažādām skulptūrām, iegādājies lielu televizoru, datorspēles. Pie viņa bieži viesojās bērni. Ar vairākiem viņš veicis netiklas darbības. Jau līdz notiesāšanai valsts un pašvaldības policija uzraudzīja, kas pie mājas notiek. Izglītības iestādēs centrs *Dardedze* vadīja *Dzīmbas skolas* nodarbības pedagogiem, kuri pēc tam zināja, kā runāt ar bērniem. Sociālais dienests strādāja ar cietušajiem bērniem un ģimenēm.

? Cik dzimumnoziegumu pret bērniem Latvijā izdarīti?

■ Atbild **A.Ruks**: šogad desmit mēnešos atklāti 216, pērn – 248.

♦ Par izvarošanu ierosināti 40 kriminālprocesi, kuros ir 68 epizodes. Pērn desmit mēnešos – 32 kriminālprocesi ar tikpat nodarījumiem. „Šogad epizožu ir vairāk tāpēc, ka policija pievēršas arī iepriekš izdarītajam, meklē cietušos, pierādījumus. Lietvedībā ir kriminālprocess ar 24 epizodēm vairākos gados. Diemžēl šīs personas, ja ir tā tendētas, noziegumus pastrādā ar zināmu regularitāti.”

♦ Par seksuālo vardarbību šogad 58 kriminālprocesi ar 79 epizodēm, pērn – 59 ar 80 epizodēm.

♦ Par bērnu pornogrāfijas apriņķi – attiecīgi 151 un 163 kriminālprocesi. „Noziegumi internetā ir tumšais lauks, kas daudziem no jebkuras vietas pasaulē ļauj palikt anonīmiem, bet noziegumiem – latentiem. To diemžēl veicina bērnu iespēja piekļūt sociālajiem tīkliem un interneta vietnēm. Cik spējam, darām visu, lai noziedznieku loku noteiktu un sauktu pie atbildības. Mūsu mērķis ir izveidot kiberpoliciju, vairāk pievērsties internetam.”

■ Atbild **I.Spure**: „Ieslodzījuma vietās ir 336 šādi notiesātie.”

? Kā mainījies attieksme pret cietušajiem? Vai iestādes viņiem tic arī bez pierādījumiem?

■ **A.Ruks**: „Policijas vārdā saku, ka nevar būt nekādas neuzticības vai šaubu. Katras mazākās aizdomas jāuztver nopietni un jāpārbauda. Ja kāds policijas darbinieks izturas nevērtīgi, tādām te nav vietas. Šī ir mūsu prioritāšu prioritāte. Ja redzat, ka mazajam cilvēkam kaut kas nav kārtībā, noteikti ziņojiet! Ja nozog mantu, to varēs nopirkt vietā, bet, ja mazajam cilvēkam sabojā psihi, atlikušo dzīvi viņam jādzīvo ar to, kas nodarīts. To pieļaut nedrīkst!”

■ **J.Ābele**: „Gribētos, lai ne tikai policija, bet arī pirmās uzticības personas – pedagogi, ģimenes locekļi, kāds cits, kuram bērns šo ļoti sāpīgo informāciju atklājis, vēl vairāk tam notic, rīkojas un reaģē. Saskaroties ar ilgstošu vardarbību, nereti pārliecināties, ka pirmajā reizē bērns atbalstu no pieaugušā nav sagaidījis. Var būt risks, ka pēc tam viņš nevienam savus pārdzīvojumus vairs nav gatavs uzticēt.”

■ **I.Spure**: „Cietums diemžēl strādā ar sekām. Bieži secinām, ka tie, kas paveikuši vardarbību vai dzimumnoziegumus, bērniņā pašī bijuši upuri. Viens no iemesliem, kāpēc viņi nonākuši cietumā, var būt arī tas, ka tolaik paši nav ievēroti, uzklausti, bijuši atstumti. Sekas ir dramatisks: deformēta vērtību uztvere, noziegums un cietums. Nepieļaujot to, ka noziegums notiek pret kādu bērnu, mēs, iespējams, novēršam arī noziegumu nākotnē.”

? Kāds ir pret bērniem pastrādāto dzimumnoziegumu recidīvs – cik daudz tie atkārtojas?

■ **M.Papsujevičs**: „Mūsu šīgada pētījumā redzams, ka trīs gados pēc soda izciešanas recidīvs ir 6%: no simta dzimumnoziegumu atkārtos seši. Vēl šajā grupā apmēram 9% izdara citus vardarbīgus noziegumus. Noteik arī citi nodarījumi. Viena lieta ir fokusēties uz tiem, kuri par dzimumnoziegumu ir pieķerti, bet milzīga grupa nav pieķerta. Pētījums parādīja, ka 95% no šiem cilvēkiem iepriekš nav bijuši nevienas tiesībsargājošās iestādes redzeslokā.

Visiem dienestiem un arī sabiedrībai vairāk par tiem, kas noķerti un notiesāti, jāfokusējas uz prevenciju. Jebkuram noziegumam ir cikls: domāt par to, domāt, kā novērst šķēršļus, kā padarīt to neatklājamu. Katrā stadijā mums ir iespēja iesaistīties, veidojot drošāku vidi bērniem un sev pašiem.”

SARUNA AR JUBILĀRI

Dvēseli būrītī neieliksi

„Ārēji esmu diezgan noslēgta, racionāla un atbildīga. Solītais tiek izpildīts arī tad, ja nav viegli vai ērti to izdarīt. Bet iekšēji esmu izjūtu cilvēks – man patīk just ar dvēseli,” saka kuldīdzniece Marika Skricka, kurai šodien dzimšanas diena.

VISUMS IK UZ SOĻA

„Man patīk šis laiks un sajūtas, kas rodas ziemā. Es piebalsoju internetā redzētajam uzsaukumam „Neēdiet sniegu! Atstājiet Ziemassvētkiem!”” smeļ Marika. „Kad šogad uzsnīga pirmais sniegs, es biju mežā. Jutos ekstāzē par to, kas apkārt notiek. Man vajag sniegu! Un vasarā – iegulaties dzeltenā pieneņu pļavā, izlēkāties pa peļķēm. Tas ir Visums. Jau daudzus gadus mans favorīts ir Imants Ziedonis. Viņa darbus lasot, var izjust, ka Visums, par ko viņš rakstījis, dabā ir redzams ik uz soļa. Ziedonis ar saviem darbiem trāpījis kā nagla uz galvas. Viņš uzķēris viedumu. Epifānijās viņš sacījis: „Varbūt man vienkārši nav tuvē mērķa. Varbūt to nesauc par mērķtiecību tikai tāpēc, ka mērķis ir ļoti, ļoti tālu. Strēlnieks šāva debesīs. Jūs domājat – bezmērķīgi.””

ATJAUNOT TAISNĪGUMU

Bērnībā Marika dzīvojusi Padures pagasta Līzesmuižā, vēlāk

„Darbu es varu darīt rāmī, bet tas cilvēks, kas mani ir, nav ieliekams nekādā rāmī. Viņš ir tāds, kādam tam gribas būt,” saka kuldīdzniece Marika Skricka.

Deksnē. Pēc vidusskolas studējusi Latvijas Policijas akadēmijā: „Tā bija tikko izveidojusies. Man šķita piemērota, jo sportiskums un taisnīgums manī bija kopš agras bērnības. Atceros gadīju-

mu, kad kaimiņu puika manai draudzenei nozaga piecus rubļus. Jau sākumskolā manī dzīvoja izmeklētāja gars: domāt, atšķetināt, atrast, atjaunot taisnīgumu. Man svarīgs godīgums it visā, ko daru,

un gribējās, lai arī citiem tā būtu. Studēt man patika, bet no šodienas skatpunkta es militarizētu karjeru vairs neizvēlētos. Ir jau citi plašumi manī. Toreiz baumāja, ka Policijas akadēmijā mācīs Rīgā patulēt ar zirgiem. Un man tā gribējās tur būt! Bet tas neizveidojās, tādēļ izvēlējos izmeklēšanu. Valsts policijā nostrādāju 21 gadu un piecas dienas. Pierezes bagāts laiks.”

Marika vienlaikus spēlējusi florbolu un galda tenisu. Bet policijā jutusi, ka interese par darāmo mazinās – iestājusies rutīnā, kad zināšanas un jau izkoptas prasmes tiek ieguldītas, bet pati savu izaugsmi vairs nejūt. „Pieņemt lēmumu aiziet nebija viegli. Vairākus gadus sevi laužu – pārlaužu. Saprātu, ka to, ko esmu tur varējusi paņemt un dot, ieguldīt no visas sirds, jau esmu atrāzījusi. Es ar to nedomāju pagonus un amatus, bet manu iekšējo attīstību. Bija jādodas tālāk,” saka Marika.

Bijusi bezdarbnieces statusā, ļāvusies vaļaspriekiem, piedalījies vairākos konkursos uz vakancēm, līdz nonākusi pašreizējā darbavietā Valsts probācijas dienesta Kuldīgas nodaļā. „Šeit man ir iespēja iegūt citādākas

zināšanas, paplašināt līdz šim gūtās, piedalīties taisnīguma atjaunošanā ar sarunām. Vadu izlīgumus, organizēju un uzraugu piespiedu darbu izpildi. Klienti teikuši, ka esmu prasīga, bet neesmu dzirdējusi, ka tas kādam būtu nācis par sliktu. Es esmu prasīga gan pret sevi, gan citiem,” uzskata Marika.

LAI DIENAS PIEPILDĪTAS

Pēc studijām Marika apprecējusies, ģimenē piedzimis dēls Mārtiņš, kurš mācās Kuldīgas Centra vidusskolas 10. klasē. Esot patstāvīgs un mērķtiecīgs. Mazāks būdams, spēlējis florbolu, bet iepaticies volejbols, un to spēlējot joprojām. Pabeidzis mūzikas skolu, spēlējis eifoniju.

Arī Marika pie pasniedzēja Jura Reinholda pašas priekam mācījusi spēlēt ģitāru, savulaik dziedājusi Kuldīgas Sv. Annas baznīcas, Kurmāles ansambli, sieviešu kori *Gaisma*, vokālās prasmes apguvusi papildus. Tagad viņa ir kamerkora *Rāte* dalībniece. Marikai svarīgi, lai dienas ir piepildītas ar interesantām nodarbēm. Bieži viņa dodoties pastaigās, fotografējot un lasot grāmatas.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 9. līdz 16. decembrim piedzimušas sešas meitenītes un pieci puikas.

Bērniem doti šādi vārdi: Heidija, Marija, Ieva, Andīna, Loreta, Denīze, Mārtiņš Uldis, Rodijs, Markuss, Aleksandrs, Emīls.

Elisa Rudzīte

ATTIECĪBAS

Ja pašam nedod mieru, tad jāsaka

Līga Ruperte, psiholoģe, psihoterapeite

Savus jautājumus Līgai Rupertei varat sūtīt:

- ♦ e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv;
- ♦ Kurzemnieka feisbuka lapas mesendžerī.

Aizdevu naudu senai paziņai – vairākus simtus eiro. Pagājis jau pāris gadu, bet viņa par mani un parādu neliekas ne zinīs. Vai atgādināt? Kā to labāk būtu darīt?

Lai cik grūti nešķistu kādam prasīt, lai atdod parādu, kas ir jau vairākus gadus vecs, ja pašam tas kremt, tad nav iemesla to nedarīt. Domāju, ka varētu iesākt runāties ar cilvēku, atzīstot, ka notikums ir pasens un ka, ļoti iespējams, aizdevums vienkārši aizmirsis. Tad, pieminot, cik, kur un kad nauda aizdota, lūgt, vai būtu iespējams to tagad atmaksāt. Varat paskaidrot, ka jums šī nauda tiešām vajadzīga pašreizējiem izdevumiem.

MANAS ATZIŅAS

„Būt mierā ar sevi”

Juris Lipsnis, Suitu parlamenta priekšsēža vietnieks, folkloras kopas Suitu dūdenieki vadītājs, arhitekts

Man dzīvē vissvarīgākais ir būt mierā ar sevi. Tas nav viegli, bet, ja izdodas, tad varu būt mierā ar visu pasauli.

Vērtīgākā atziņa, ko esmu guvis: visu pasaules naudu nopelnīt nav iespējams. Tas nenozīmē, ka nav vērts censties...

Es dzīvē nekad nesaku *nekad*, jo pieredze rāda: tu, cilvēks, nevari būt pilnīgi drošs ne par ko!

Mans vislielākais sasniegums, šķiet, ir tas, ka izdevās iemācīties spēlēt dūdas. Notis nepazīstu, muzikālās izglītības nav, bet izdevās! Protams, ne bez pacietīgā skolotāja Eduarda Klinta apņēmības man to iemācīt. Un vēl man ir pirmās paša izgatavotās dūdas, kas skan!

Man darbā vissvarīgākais ir gūt prieku par padarīto. Kā Suitu dūdenieku vadītājs palīdzu apgūt dūdu spēli trim kolēģiem, un katrs viņu apgūtais melniņš man sagādā patiesu gandarījumu.

Godaprāts – tas piemīt tad, ja cilvēkam var uzticēties jebkurā laikā, vietā, lietā vai situācijā.

Viedums nāk ar gadiem un ar pieredzi, bet tas atnāk ne pie katra. Diemžēl.

Vērtīgākā grāmata ir grūti izceļama – lasu daudz, turklāt gandrīz tikai angļu valodā. Iecienītākie žanri ir trilleris, detektīvs, spiegu romāns. Ja tomēr jānosauca viena, tad tā ir Jaroslava Hašeka *Šveiks*.

Visvairāk mani apbēdina paša nespēja izdarīt visu, ko gribētos. Citreiz vienkārši naudas pietrūkst, bet citreiz ir par maz spēka vai apņēmības.

Mani iepriecina liela krūze melnās tējas – vislabākā ir tējas *Darjeeling* rudens raža. Ak, jā, ik pa pāris gadiem vai pat biežāk gribas sev jaunas dūdas, jo sāk likties, ka vecās sevi jau izsmēlušas, turklāt ir tik interesanti paņemt rokā jaunu instrumentu un to iespēlēt.

Smieklīgākais, kas ar mani atgadījies... Varbūt ne smieklīgākais, bet svaigākais notikums. Nesen biju uzlabot veselību Līgatnes rehabilitācijas centrā. Vakarā izeju panūjot. Soļoju gar Gaujas krastu, ir tumšs, bet man patīk – tikko uzkrītis sniedzīņš, mēness vēl nav galīgi sadilis, un apkārtni var saskatīt. Un te pēkšņi ienāk prātā, ka šaipusē taču laikam dzīvo lāči. Vai tiem jau ir ziemas miegs? Ziemā taču tāda – nekāda! Pastaiga vairs nelikās pievilcīga: apgriezot un, cik vien ātri var, nesot atpakaļ. Sprīžot pēc viedpulksteņa, nākamais kilometrs bija viens no pēdējā laikā ātrākajiem. Viena reha-

bitācijas centra darbiniece atcerējās, ka pirms kāda laika lācis tieši šai apvidū pārpeldējis Gauju un izkāpis krastā.

Latvija man ir vieta, kur ir manas mājas, mana ģimene. Vieta, uz kuru *velk* jau pēc nedēļas jebkurā citā valstī (ilgāk par desmit dienām nekur citur pasaulē nevaru izturēt).

Kuldīga man kā suitam ir kaimiņu novada galvaspilsēta, un ļoti ceru, ka tas tā arī paliks. Jauka pilsēta, protams, – to nevaru noliegt.

No saviem vecākiem esmu iemācījies nekrīst izmisumā arī šķietamā bezizejā. Ja paps izdzīvoja krievu lēģeros, ja mamma, krievu meitene, kura palikusi bez vecākiem un pusaudzes vecumā vāciešu atvesta uz Latviju, 70 gadu vecumā varēja nolikt naturalizācijas eksāmenu un iegūt Latvijas pilsonību, tad par ko čīkstēt man?

Īsti vīrišķīgs vīrietis... ož pēc sviedriem un tabakas? Nē, tā ir klišeja. Iespējams, vīrišķība rodas no tā, ka blakus ir patiesi sievišķīga sieviete.

Īsti sievišķīga sievietē ir nedefinējams jēdziens. Īstu sievišķību neformulē, bet sajūt – ar acīm, ausīm, ar visām pārējām maņām un arī instinktiem.

Tuvākās nākotnes vislielākā vēlēšanās ir tāda, lai beidzas sērga un atsākas norma dzīve. Lai bez bažām varu satikt draugus, kolēģus. Lai nav jāuztraucas par tuvinieku veselību. Jā, un lai varu atkal ceļot un pēc nedēļas jau gribēt atgriezties Latvijā.

NEDĒLAS VIESIS

Sportiskais rūdījums – atspēriens izaugsmei

„Man visu vajag produktīvu, rezultatīvu. Sports šīs lietas mani attīstījis no agras bērnības,” saka Latvijas Universitātes Kuldīgas filiāles vadītāja Ruta Karloviča.

Gudenieku pamatskolas basketbola izlases komanda, Ruta – kapteine (pirmā no labās ar Nr.5).

Nozīmīga Rutas dzīves daļa ir mazbērni: Miks, Marta, pievienojies arī Anrijs.

Ruta Karloviča, šogad visas Latvijas Universitātes filiāles pārstāvēt rādījumā *Nākotnes iespējas*.

Gandarījuma svētki – augstskolas filiāles 2019. gada izlaidums. Uzņēmējdarbības studentu dāvana Rutai, zinot, ka viņai ļoti patīk braukt ar motociklu.

Vēl viena sirdij tikama nodarbe – braukšana ar ūdensmotociklu un ūdensslēpēm.

Kāds šis gads bijis augstskolas filiālei?

Tagad ir ražas laiks. Pilnā laika studijas beidzas jūnijā, bet nepilnās, kurās jāstāvē divarpus vai četrarpus gadu, – novembrī, decembrī, janvārī. Tad beidzas rudens semestris. Nākamais sākas februārī.

Šogad ražas laiks ir neierasts, taču ir treniņš no attālinātajām lekcijām. *Uzvilkusies* ir ne tikai studenti, bet arī pasniedzēji, jo darbi jāaizstāv tiešsaistē. Kad bija kvalifikācijas darbu aizstāvēšana pirmsskolas skolotājiem, divas komisijas locekles brauca uz filiāli, jo zināja, ka šeit būs drošāk. Arī studenti ir uzrunāti: ja kāds nav drošs par interneta ātrumu mājās vai tehniku vai arī viņu satrauc pati aizstāvēšana, var braukt uz šejieni. Varam sarīkot klātienē, jo mums ir lielas auditorijas.

Vai studenti to izmanto?

Maz, atnākušas bija četras studentes. Vairums tomēr izvēlas attālināto variantu. Zūmā nupat aizstāvējās mārketinga speciālisti. Viņiem valsts komisijas priekšsēdētājs bija Kaspars Rasa no Kuldīgas attīstības aģentūras, jo tā ir uzņēmējdarbība. Komisijā arī Līga Raituma kā biznesa inkubatora vadītāja, pārējie – akademiķi.

Otro gadu augstskolā var iegūt sporta trenera specialitāti.

Pirmajā gadā biju uztraukusies. E-pastu izsūtīju visām sporta ie-

stādēm Kurzemē. Atsaucība bija dažāda. Saņēmu arī atrunas, ka vēl nav nolemts un apstiprināti noteikumi, ka treneriem vajadzīga atbilstoša izglītība. Katru, kurš zvanīja vai rakstīja, vajadzēja pārlielināt. Beigās kursā bija 22 studenti – viena sieviete un 21 vīrietis, astoņi no tiem kuldīdznieki. Mācību ilgums sporta treneriem ir divarpus gadu. Viņiem vajadzīgs vismaz pirmais augstākās izglītības līmenis. Esam sākuši sarunas ar universitāti, lai, šo kursu beidzot, būtu nākamais piedāvājums, piemēram, sporta menedžments bakalaura līmenī. Bet top arī vēl cits piedāvājums.

Man bija pārlicība, ka visos centros, klubos un biedrībās ziņas par studiju programmu ir. Kā es to testēju? Ir izsludināta uzņemšana, bet par sporta treneriem nav neviena zvana. Kaut kas nav kārtībā. Ņēmu talkā lielo e-pasta portfeli un atkal visiem sūtīju informāciju.

Bija interesants atgādījums. Augstā stāties sporta treneros atbrauca četri puīši no Liepājas. Viņi saka: „Vai zināt, kā uzzinājām par studijām Kuldīgā?” Bijām Rīgā, lai stātos Sporta akadēmijā, bet pirms tam jāizņem izziņa no futbola un basketbola federācijas. Tur pajautāja: „Kāpēc studēsiet Rīgā, ja varat to darīt tuvāk mājām – Kuldīgā?” Arī šogad pirmajā kursā iestājās 22 topošie treneri – mūsu filiāles māģiskais skaits.

„Pie afišu staba skatījos, kā celiņš tam iet garām, kurā virzienā labāk pielikt un kādā krāsā jāliek, lai pamanītu.”

Lai grupu atvērtu, vajag 15.

Šai programmai ir divas apakšprogrammas: futbola un basketbola treneris. Šī kvalifikācija der arī interešu izglītībā, Zemessardzē, bet neder vispārīgajās skolās. Par sporta skolotājiem strādāt nevar, jo tiem vajag otrā līmeņa augstāko izglītību. Šī iemesla dēļ trīs studenti no pirmā kursa aizgāja, jo saņēma darba piedāvājumu no skolām.

Vai treneriem arī citās filiālēs grupas tikpat lielas?

Sporta treneri vēl ir Tukumā, Madonā, bet grupas mazākas. Kuldīgas filiālei ir visplašākais studiju piedāvājums – 13 programmas.

Kā to panākt?

Tā ir liela pieredze. Kā tik nav eksperimentēts! Drukātājs reklāmai veikalim, paziņojumu stendiem. Pati jāizbraukā visu Kurzemi, afišas jāpiestiprina autobusu pieturās, pie veikalim, paziņojumu stendiem. Pie afišu staba stāvu, skatos, kā celiņš tam iet garām, kurā virzienā

labāk pielikt un kādā krāsā jāliek, lai pamanītu. Afīšā esmu arī ierakstījis, kādā jomā varēs strādāt, apgūstot konkrēto profesiju, kāda interešu izglītībā, Zemessardzē, bet neder vispārīgajās skolās. Par sporta skolotājiem strādāt nevar, jo tiem vajag otrā līmeņa augstāko izglītību. Šī iemesla dēļ trīs studenti no pirmā kursa aizgāja, jo saņēma darba piedāvājumu no skolām.

Vai lekcijas lasa arī vietējie speciālisti?

Universitātes stratēģija ir meklēt vietējos. Ilgus gadus IT priekšmetu pasniedz skolotāja Laila Zudīgas filiālei ir visplašākais studiju piedāvājums – 13 programmas.

Vai studentu pietiek?

Vairs ne. Vādiju ne tikai Ventspilī un Kuldīgā, bet arī Tukumā. Filiālēm ir specifika – tās strādā uz pašfinansēšanas. Tas ir stimulds, jo menedžments jāpārdomā tā, lai nopelnītu. Man jābūt ekonomistei, grāmatvedei, sabiedrisko attiecību speciālistei, savā ziņā arī juristei un vēl jāvada komanda. No astoņām filiālēm pelnošas ir trīs: Kuldīga, Cēsis un Tukums. Mums trijām jāuztur arī pārējās. Kopš februāra Ventspils filiāli pievienoja Kuldīgai, jo piecus gadus tā strādāja ar zaudējumiem.

Vai studentu pietiek?

Šogad uzņemšanas rezultāti bija izcili. Līdz 2010. gadam grupas bija ļoti lielas. Tad mainījās laiki,

un studentu kļuva mazāk. 50 cilvēku grupā mums nebija bijis desmit gadus, bet šogad pirmsskolas skolotājos iestājās 50.

Ko darījāt pirms 19 darba gadiem augstskolās?

Strādāju Kuldīgas 2. vidusskolā. Uz pilsētu pārcēlos 1998. gadā un dzīvi sāku kā pilnīgi jaunu grāmatu. Pirms tam dzīvoju Gudenieku pagastā. Tur izveidoju Gudenieku sākumskolu, tā izgāja pirmo akreditāciju. Tieši tur bija mans pirmais vadītājas laiks – vādiju bērnu darbu. Tad nāca bērnu darbu likvidēšanas vilnis. Vieni no pirmajiem mēģinājām pierādīt, ka uz tā bāzes var veidot sākumskolu. Pirmajā gadā pa istam neviens nenoticēja, bet ļāva eksperimentēt. Kad pierādījām, ka varam, izveidojām jauna struktūra – reģistrējām kā Gudenieku sākumskolu.

Kolektīvs bija brīnišķīgs, kā viena ģimene. Mums bija sava virtuve, sakņu dārzeņi, pratām svētkus svinēt. Vienā piektdienas pēcpusdienā mājiņniekiem saku, ka tik ātri mājās nebūšu, jo ir dzimšanas un vārda dienas svinības. Vēlāk viņi zvana uz darbu: „Ko tik ilgi var sēdēt? Jau septiņi vakarā!” Atbildu, ka mums notiek dejas. Viņi prasa: „Ar ko tad dejojāt?” Es: „Nu, kā – sieva ar sievu!” (Smejas).

Gudeniekos dzīvoja mamma. No viņas mājas aizgāju tad, kad man kā bērnu darbu vadītājai pagastā piešķīra trīsistabu dzīvokli.

Vai sportot sākat Gudeniekos?

Jā. Sports ir pirmais darbaudzi-

„Sports ir viena no labākajām lietām cilvēka mūžā. Tas attīsta cīņas spar, neatlaidību, mērķtiecību, uzdrīkstēšanos, tas motivē,” saka RUTA KARLOVIČA.

Teju 20 gadu viņas vārds saistās ar augstāko izglītību Kuldīgā. Pašlaik viņa ir Latvijas Universitātes filiāles vadītāja, pirms tam bija līdzīgā amatā Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolā. Ruta neslēpj, ka ir darbaholiķe un sistēmas cilvēks, ka necieš haosu – visā vajagot kārtību. Zināms rūdījums gūts agrāk basketbolā un vieglatlētikā, tagad vingrošanā, skriešanā.

vājumi pārcelties uz Rīgu. Savā laikā bija arī no Liepājas augstskolas. Kad lekcijas lasīju Latvijas Universitātē, arī RPIVA Imantā, sapratu, ar kādu baudu atgriezies mazpilsētā. Kad burzma beidzas, man patīk klusums. Esmu cilvēks, kas maz skatās televizoru. Ja man ko vajag noskaņai, tā ir mūzika.

Vai arī tagad dienas kārtībā ir fiziskās aktivitātes?

Katru ziemu eju vingrot, braukt ar velotrenažieri vai uz manēžu skriet. Tagad mēģinu kompensēt – vairāk staigāt. Mans ķermenis nevar būt dikstāvē. Martā nespēju saprast, kā tikt ar sevi galā. Man ir iekodēts – visu laiku būt kustībā, cilvēkos. Nebija viegli, kamēr nomierinājos un visu saliku pa plauktiņiem. Likās, ka apstājas visa dzīve. Jā, mans temps tādām reizēm nav domāts.

Šogad jums apritēja skaista dzīves jubileja. Vai patīk rīkot svinības?

Man patīk gan svinēt, gan pabūt vienatnē. Ir svarīgi, lai klāt ir tuvie un mīļie cilvēki. Mana atziņa draugu nevar būt daudz. Draugi ir pārbaudītas vērtības, pārējie ir paziņas un labi paziņas, kolēģi. Bijušas arī tādas jubilejas, kurās esmu saaicinājusi draugus no visādiem laikiem.

„Man ir augstas prasības pašai pret sevi, taču esmu kļūdījusies, pāršāvusi pār strīpu. Izlabot neko nevar, bet var mācīties, ko darīt citādāk.”

Kurš ir jūsu gadalaiks?

No bērnu dienām ziemās esmu slēpojusi. Jau sen braucu uz kalniņiem Itālijā, Čehijā, Slovākijā, arī tepat Latvijā. Tādēļ man vajadzīga ziema: patīk adrenalīns, ātrums, virāžas. Bet kā uguns zīmei man patīk karstais laiks. Ir izstrādājusies taktika – sauloties uz jūru braucu viena. Varu ilgi gulēt karstā saulē un ar baudu klausīties jūras šalkoņa.

Esmu daudz ceļojusi. Katrā valstī tveru atšķirīgu, arhitektūru, cenšos izzināt tradīcijas. Nacionālie vakari man ļoti patīk. Bija mērķis aizbraukt uz Gruziju, gribēju dzīvot ģimenē – pieredzēt dzīvesveidu, tradīcijas, ēdienus. Ceļojumos gribēju daudz staigāt kājām. Reizēm

dienā nostaiģāts ap 20 kilometru.

Kāda ir jūsu brīvdiena: laiska vai aktīva?

Bērni teikuši, ka brīvdienā traucēju. Nespēju no rītiem ilgi gulēt. Svētdienā piespiedu kārtā, lai netraucētu, ciešos līdz deviņiem (smejas).

Man patīk staigāt pa mežu, sēņot, ogot. Patīk arī zemes darbi. Kopš dzīvoju pilsētā, to nav, bet agrāk laukos ravēju, plāvu. Šajā ziņā esmu pedante. Man patīk staigāt plikām pēdām, un uz grīdas nedrīkst būt neviens gruzis. Tomēr patīk basām pēdām staigāt arī pa laukiem, sajūst, kā iespiežas mazie akmentiņi.

Manas dzīves proporcijas – darbs, atpūta, personīgā dzīve – nav nekāds paraugs. Darbs pārņēmis lielu daļu. Bet, ja būtu strikti ievērojusi darba laika robežu, nebūtu sasniegusi to, ko esmu. Neatceros, ka būtu darījusi vienu darbu, jo tie vienmēr bijuši vairāki. Esmu ne tikai filiāles vadītāja un pasniedzēja, bet arī izglītības akreditācijas komisijas vadītāja – neseni izturēju lielu konkursu, un tas ir vēl viens karjeras solis.

Atkal tā sporta ietekme: nebaidīties riskēt, visu laiku sevi izaicināt. Vienmēr esmu bijusi sava ceļa gājēja. Neviens ceļu nav brūģējis – katrs posms sasniegts ar pašas darbu. Un par darbu man vajag gandarījumu.

Vai bērniem ļaujiet paklupt? Vai tomēr sniežat palīdzību roku?

Meitai Elīnai simtprocentīgi ne – pēc vidusskolas viņa savu dzīvi sakārtojusi pati. Ir juriste, veiksmīgi attīstījusi karjeru. Dēlam Andrim manu piesprici vajag. Viņš reiz teica: „Kāpēc ritenis jāizdomā no jauna, ja tu to ceļu jau esi izgājis? Pasaki priekšā!” Viņš labā nozīmē izmanto manu pieredzi. Dēlam pieder loģistikas uzņēmums.

Man ļoti svarīgi ir mazbērni. Kad bija mazāki, rīkoju vecmāmiņas nometni: katru vasaru mēnesi pavādīju ar mazbērniem, tā bērniem dodot atvaļinājumu.

Ir viena lieta, pie kuras ar sevi ļoti strādāju daudzus gadus. Man ir svarīgi visam būt klāt. Bet tā nav laba lieta – jāuztiek citiem, viens nevar visam būt par korķi. Tagad ir krietni labāk (smejas). Man ir augstas prasības pašai pret sevi, taču esmu kļūdījusies, pāršāvusi pār strīpu. Katru neizdošanu vai arī kļūdīšanos uzveru par lielu skolu. Izlabot neko nevar, bet var mācīties, ko darīt citādāk.

PASĀKUMI

Apkopojā Inta Jansone, Dina Poriņa

KULDĪGĀ

Pastaiga Kuldīgas ziemas pasakā

Šovakar un rīt Kuldīgā no 17.00 līdz 22.00 var doties Ziemassvētku sajūtu takā.

Tā sāksies pie Māras dīka, kurā spoguļosies aina ar gaismas tiltiem. Pie Sv. Annas baznīcas varēs dzirdēt eņģeļu kori, uz kultūras centra sienas dejos sniegpārslas, rotātā Aleksūpīte piedāvās ziemēlu Venēcijas burvību. Viesnīcas *Metropole* skatlogos būs senu apsveikuma kartīšu kolekcija, bet dažādu laiku eglīšu rotājumi – Liepājas ielas mākslas salona logā. Skolas ielā gājēji iekļūs gaismas kritumā, Aleksūpītes dīkī būs eglīšu disko regate, blakus staros Sv. Katrīnas baznīca. Pilsētas dārzā varēs sastapt 12 mēnešus jeb briežus, ko apgleznojuši Kuldīgas mākslinieki: Ina Ozola, Iveta Brence, Danute Sīle, Iveta Goldberga, Nelda Blūma, Inga Pūce, Ieva

Ceturtdienas rītā rosība bija manāma Pilsētas dārzā. Attēlā: Ance Priede, Santa Kļava un Mārtiņš Jansons apspriež, kā vides objektu padarīt skaistu un drošu apmeklētājiem.

Dambīte-Damberga, Ieva Vītola-Lindkvista, Ole Lindkvists, Aivars Brenčis, Lauris Mīlbrets, Guntis Obodņikovs. Turpat lāzera zibšņos uz brīvdabas kino ekrāna varēs radīt sveicienu sev mīļiem cilvēkiem.

Ziemas pasakai tapt palīdzējuši novada dome, kultūras centrs, uzņēmumi *Artistic* un *RRB*. Organizatori atgādina par distancēšanos, sejas maskām un cieņpilnu attieksmi citam pret citu.

Lailas Liepiņas teksts un foto

Gaida Sapņu namiņš, dāvanu istaba un Artava

Durvis vēris gan Kuldīgas biznesa inkubatora uzņēmēju *Sapņu namiņš*, gan mājražotāju kooperatīva *Kuldīgas labumi* dāvanu istaba. Ciemos gaida arī rokdarbu veikals *Artava*.

◆ *Sapņu namiņā* (Baznīcas ielā 17) zem viena jumta apvienots teju 40 dažādu nozaru uzņēmēju un jauno biznesa ideju autoru piedāvājums. Darba laiks: 18.XII 15.00–19.00, 21. un 22.XII 15.00–18.00, 23.XII 13.00–17.00, 25.XII 12.00–16.00.

◆ *Kuldīgas labumu* dāvanu istabā (Liepājas ielā 1) var iegādāties mājražotāju produkciju. Darba laiks: 18.XII 12.00–18.00, 19.XII 10.00–18.00, 20.XII 12.00–15.00, 22. un 23.XII 12.00–18.00, 24.XII 10.00–15.00, 25. un 26.XII 12.00–15.00.

◆ Pensionāru mājamatnieku veikalā *Artava* (Baznīcas ielā 32a) var nopirkt vilnas zeķes, cimduš, šalles, džemperus, gleznas, rotaslietas, pinumus, grebumus un daudz citu lietu. Līdz 23. decembrim tas strādā no 11.00 līdz 18.00 bez brīvdienām.

Smieklu vitamīnu deva

Jau daudzviet Latvijā iepazītie komiķi Edgars Bāliņš un Maksims Trivaškevičs īpaši jauniešus aicina uz jautru sarunu šovu *Nu kkā tā*, ko var noskatīties šodien, 18. decembrī, 18.00 Kuldīgas jauniešu mājas feisbuka lapā.

Būs arī erudīcijas spēle, kurā varēs tikt pie balvām. Šovu vadīs Zane Lagzdiņa, muzicēs grupa *Sekli rozā*. „Jaunietī, kad tumsa aiz loga un kovida nezvērs klejo apkārt, beidzot tev ir iespēja uz mirkli aizmirst par to, kas

notiek ārā, un izdarīt šajā ziemā ko interesantu,” raksta rīkotāji. „Garantējam izklaidi un 100% neaizmirstamu piedzīvojumu, pat sēžot mājās!” Dalība erudīcijas konkursam jāpiesaka saitē: <https://ej.uz/nghk>.

KULDĪGAS NOVADĀ

ĒDOLĒ

Kultūras namā decembrī un janvārī Dinās Zvejnieces gleznu izstāde *Mans skatījums uz dzīvi*.

Rūķu takā 19.XII pirmsskolas vecuma bērni varēs saņemt Ziemassvētku saldumu paciņu.

GUDENIEKOS

Basu tautas namā ekspozīcija *Suitu godi*.

Basu bibliotēkā decembrī fotoizstāde *Kuldīga un...* – Oļģerta Visvalža Grūbes darbi.

KABILĒ

Bibliotēkā decembrī Jeļenas Egļiņas lielizmēra ziedi un Eduarda Skabja miniatūrgrāmatu kolekcija.

KURMĀLĒ

Priedaines bibliotēkā līdz gada

beigām Artas Brices fotostāsti *Ja fotogrāfijas prastu runāt*.

LAI DOS

Sermītes bibliotēkā līdz 31.XII Valdas Zariņas fotogrāfijas.

Laidu bibliotēkā līdz 5.II Vizmas Hartmanes gleznu izstāde *Zīmuļu pieskāriens*.

PELČOS

Bibliotēkas un *Pagrabīņa* feisbuka lapā *Darbigais Adventes kalendārs* – katru dienu jauns uzdevums bērniem.

RUMBĀ

Ventas ciemā (Rudupes ielā 1) iedzīvotāji aicināti iekarināt eglītē vienu rotājumu.

SNĒPELĒ

Bibliotēkā decembrī Oļģerta Visvalža Grūbes fotogrāfijas.

Konkurss *Izgaismosim Ziemassvētkus*: tiks noteikti gaumīgāk izgaismošie pagalmi un logi.

Koncertā *Es atveru savu sirdi...* 20.XII 16.00 muzicēs Sabīne Krilova un draugi, to varēs redzēt Snēpeles Facebook lapā un YouTube kanālā.

TURLAVĀ

Bibliotēkā līdz 20.I Vladislava Kundziņa fotoizstādes *Alžīrija 2*. daļa.

VĀRMĒ

Bibliotēkā decembrī rokdarbnieku un amatnieku darbu izstāde. 21. un 28.XII viktorīna par Ziemassvētkiem (Facebook lapā).

SKRUNDAS NOVADĀ

NĪKRĀCĒ

Atpūtas centrā līdz 10.I fotoizstāde *20 mirkļi*.

RUDBĀRŽOS

Bibliotēkā līdz 8.I izstāde *Eņģelis* (grāmatas, sveces, figūriņas, radoši darbi).

Visas eglītes nav cērtamas

Daudzi tagad dodas ārpus pilsētas, lai sameklētu vis-skaistāko Ziemassvētku eglī. Privātīpašumā to drīkst nocirst tikai tad, ja ir īpašnieka atļauja. Valsts mežā katrs drīkst savām vajadzībām nozāgēt vienu, bet arī tad jāievēro nosacījumi.

Egļes ir aizliegts cirst publiskā dabas parkā, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kas atzīmētas ar ozollapu.

Valstij piederošās var pazīt pēc a/s *Latvijas Valsts meži* (LVM) izliktajām dzeltenajām zīmēm ceļu malās. Arī robežstīgu zīmes norāda, ka atrodaties tur. LVM apsaimniekotās vietas var apskatīt kartē *Mammadabakarte.lv* vai mobilajā lietotnē *LVM Geo Mobile*, kur teritorija iezī-

mēta ar tumši zaļu krāsu.

Taču arī valsts mežā eglīti nedrīkst cirst visur. Brauciet garām jaunaudzēm, vienalga, vai tās ir priežu, egļu vai melnalkšņu! To darīt aizliegts arī jauktā jaunu koku mežā, piemēram, zem bērziem. Savām vajadzībām vienu eglīti drīkst nocirst meža ceļu un grāvju malās, uz stīgām, zem elektrolīnijām, pieaugušā mežā zem lielajiem kokiem. Nocirst drīkst tādu, kas nav garāka par trīs metriem, bet celma diametrs nedrīkst pārsniegt 12 centimetrus.

Kociņš jācērt vai jāzāģē pēc iespējas tuvāk zemei, lai nepaliktu celms un meža dzīvnieki skrienot nesavainotu kājas.

Alberts Dinters

DROŠĪBA

Sveces jāuzmana

Šogad ugunsdzēsēji jau devušies uz vairāk nekā 20 ugunsgrēkiem, kuru iemesls bijusi bez uzraudzības atstāta svece. Četri cilvēki cietuši, viens izglābts, bet viens gājis bojā.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) statistika rāda, ka visbiežāk šāda nelaieme mājokļos izceļas tieši tur, kur cilvēki uzturas visbiežāk: dzīvojamajā istabā, virtuvē. „Grūtājā ierobežojumu un neskaidrības laikā cilvēki vairāk vēlas gaišumu un siltumu, tāpēc aizdedzina svečītes, rotā māju ar virtenēm, daudz agrāk dekorē eglīti,” saka Kurzemes reģiona brigādes komandieris Vilnis Bents. „Dienā neuzmanīga apiešanās ar liesmu un drošības neievērošana izraisa ugunsgrēku, kura sekas var būt gan apdedzis galds, gan cietuši un bojā gājuši cilvēki.”

Lai svece neatnestu nelaimi, VUGD aicina:

- stabili novietoj to uz nedegošas virsmas, piemēram, svečturī;
- vienmēr pārliecinies, ka svece atrodas drošā attālumā no degspējīgām lietām, piemēram, mēbelēm, aizkariem;
- neliec sveces citu siltuma avotu tuvumā – uz elektroierīcēm, radiatoriem, iekurtas plīts vai kamīna;
- uzmanī, lai sveces ir bērniem un mājdzīvniekiem nepieejamā vietā;
- degošas neatstāj bez uzraudzības pat ne uz īsu brīdi un promējot vai pirms gulētiešanas pārliecinies, ka tās ir nodzēstas;
- atceries: sveces, kurās ir daudz rotājumu, nav paredzētas dedzināšanai, jo dekoratīvie elementi degot rada indīgus dūmus.

Rūpīgi jāpārdomā, kur un kā Adventes vainagu, eglīti un citus Ziemassvētku rotājumus nolikt ir droši.

Lai svētku rotājumi būtu droši:

- sveces, kas iestiprinātas eglītes zaros, dedzināt ir ļoti bīstami, jo no tām viegli var uzliesmot pati egle vai rotājumi;
- Adventes vainagi visbiežāk sastāv no degspējīgiem materiāliem un līdzīgi kā eglītes telpās viegli aizdegas. Rūpīgi jāpārdomā, kur tos novietot;
- ja rotāšanai izvēlaties elektrisko spuldziņu virtenes, vispirms jāizlasa instrukcija un tās jālieto tikai tām paredzētos apstākļos – ar telpām domātajam nedrīkst rotāt pagalmu vai mājas fasādi. Izmantojot lietotās, jāpārliecinās, vai tās nav bojātas.

Alberts Dinters
VUGD arhīva foto

PĀRDOD

Auto **BMW 320**, 2000. g., *dīzelis*, jauna TA, labas ziemas riepas, cena: 1100 EUR. Kuldīga. Tālr. 29448031.

Pārdodam svaigi atdzēsētus **CŪKGA-
ĻAS** pusliemeņus (svilinātus). Vidējais pusliemeņa svars: 40–45 kg. Cena – 2,40 EUR/kg. Piegāde bez maksas. Tālr. 28926174.

Pašaudzētu, svaigu **CŪKGAĻU** ar piegādi (ceturtdaļu vai pusciņu). Tālr. 27507646.

SULU: ābolu; ābolu un ķirbju; ābolu un burkānu; burkānu. Pievadišu mājās. Tālr. 26284210.

SIENU: no lauka (apsegts); no šķūņa. Varu iekraut, varu piegādāt. Cena, sākot ar 10 eiro. Tālr. 26178646.

GRAUDUS, miltus. Tālr. 29560864.

Piektdienās un 22., 23., 29., 30. decembrī uz vietas saimniecībā – Skrundas novada **Zivsaimniecībā** – pārdod **DZĪVAS KAR-
PAS**. Tālr. 63331124, 29991848.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kuri-
nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena: 130 eiro. Tālr. 26651831.

Pārdod kokskaidu **BRIKETES**, 120 EUR/t + piegāde. Tālr. 28196838.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 128,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

BULDOZERUS T130, T100, autokrānus, celtņus. Rezerves daļām. Tālr. 26100137.

MEŽUS, cirmsas, malku. Tālr. 26544462.

Oša, kļavas, bērza **ZĀGBALĶUS**. Tālr. 29428876.

Sausus egles **BALĶUS** no 20 <, garums: 5,6; 6,0. Piegāde Skrundā. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26849207.

GOTĪNU, tādu, kuru slaukt var ar rokām. Tālr. 27595292.

Z/s **SMAIDAS** pārē **MĀJĻOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Lāses AM** kautuve iepērk piena **GOVIS**, gaļas **LIELĻOPUS, TEĻUS, BULĻUS** kautsvārā. Piemaksas par daudzumu. Transports bez maksas. Samaksa par lopiem 7 dienu laikā. Tālr. 29353243.

SIA **Valinda** – **LIELĻOPUS, JAUN-
LOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

Briežu **RAGUS**. Tālr. 26864735.

Veclaiku **NAUDU**, medaļas, porcelānu, pirmskara atklātnes, vācu militāriju u.c. Tālr. 26864735.

SENAS LIETAS muzeja izveidei – mucas, lielus grozus, darba instrumentus, ikdienas priekšmetus, traukus un citas senas lietas. Samaksa uz vietas. Tālr. 29247670.

VĒLAS ĪRĒT

Pensionāre **DZĪVOKLI** laukos, sīkāk par tālr. 28813984.

APSVEIKUMS

Vissirsnīgākie sveiciens **VILHELMAM AKMENIM** lielajā jubilejā!

Anita un Aivars

DAŽĀDI

Aicinu izmantot **FRIZIERA** pakalpojumus 24., 26., 31. decembrī. Svētku atlaides! Friziere Ilga (*Tava frizētava*). Tālr. 63320393.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Ēku siltināšana ar **BERAMO VATI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsma dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

IZIRĒ

DZĪVOKLI Jelgavas ielā 18 – 6, Kuldīgā. Tālr. 27175447.

Vienistabas **DZĪVOKLI** Piltenes ielā 30. Īres maksa: 170 eiro plus komunālie maksājumi. Tālr. 22447206.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš.
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujiņa./

Izsakām dziļu līdzjūtību Brigītai, tēvu mūžībā pavadot.

Kolēģi pastā

*Deg pilādži un visiem rāda ceļu,
un katram savs līdz galam jāaiziet.*

/O.Vācietis./

Esam kopā skumjās ar Ilzi, tēvu zaudējot.

Ā 52 kolektīvs

*Tajās lapās,
Ko mūžības vēji nu šķirsta,
Paliek cilvēka mūžs.*

/Z. Purvs./

Zane, esam kopā ar tevi skumju pilnā brīdī, vecētīņu pavadot mūžībā.

Mini Rimi kolektīvs

*Ļoti pietrūkst tavu vārdu,
Pietrūkst tevis – roku dot.
It nekad neviens vairs tādu
Nespēs tevi atkārtot.*

/L.Brīdaka./

Jūtam līdzī piederīgajiem, **ASTRĪDU** **PORGAILI** zaudējot.

Sekcijas kaimiņi

*Lai tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied...*

/J. Silazars./

Izsakām Rīgimorai visdziļāko līdzjūtību, tuvam cilvēkam aizejot.

Leitānu ģimene

*Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas
No sirdīm, kas sāpēm pielījušas.*

/Ā.Elksne./

Mūžībā devies inženieris
mežkopis, Černobiļas invalīds
JĀNIS SĪLIS

(04.01.1941. – 15.12.2020.).

Izvadīšana sestdien,
19. decembrī, 13.00 Meža kapos.

Tuvinieki

*Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles.*

/Ā.Elksne./

Paziņojam, ka 79 gadu vecumā
no mums šķīries mūsu mīlais
dzīvesbiedrs, brālis, tētis un opītis
MIERVALDIS GŪTHOLFS.

Izvadīšana sestdien, 19. decembrī,
14.00 no *Krastmaļu* mājām
un ap 14.30 Vārmes pagasta
Busku kapos.

Piederīgie

ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJAS LAIKĀ laikraksta *Kurzemnieks* reklāmas nodaļa darbdienās atvērta no 9.00 līdz 12.00.

Pārējā laikā sludinājumus, reklāmu var ievietot portālā 307.lv (nospiežot ikonu *Kurzemnieks*) vai sūtīt e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Informācija pa tālr. 25466688.

LAIKA PROGNOZE**Siltie ziemas saulgrieži**

Pēc trim dienām – 21. decembrī – būs ziemas saulgrieži, kad pēc kalendāra sākas astronomiskā ziema, bet būtībā tas jau ir ziemas vidus ar visgarāko nakti un visīsāko dienu.

Kādreiz ziemeļu un arī tādos mēreni kontinentālā klimata apgabalos kā Latvija saules atgriešanās sākums bija ne tikai tumšākais, bet arī aukstākais un vējainākais laiks gadā. Šoreiz svinētāji varēs burtiskā nozīmē dziedāt tautasdziesmu par lietu-

tiņu Ziemassvētku vakarā. Pēc sala un sausa gaisa dienām šonedēļ atgriezās rudenīgi siltais un mitrais laiks. Līdz kristīgajiem Ziemassvētkiem un vēl dažas dienas pēc tiem bieži gaidāmi nelieli nokrišņi, pārsvarā smidzināšana, bet austrumos to nomainīs slapjš sniegs. Latgalē un daļā Vidzemes var pat izveidoties neliela sniega kārtā, taču Kurzemē, ja arī baltas pūkas parādīsies, uz zemes tās ilgi neturēsies, jo dienās termometra stabiņš turēsies

ap +7 grādiem. Tālākas prognozes pieļauj, ka pēc svētkiem laiks kļūs vēsāks.

Brīvdienās Viduskurzemē 5–6 grādus silti. Dzestrāka būs nakts no sestdienas uz svētdienu, taču zem 0 nenoslīdēs. 4. Adventes svētdiena būs vēsāka: plus 2–3 grādi. Lēns D/DR vējš (ap 3 m/sek.), kas pirmdien sāks iegriezties no austrumiem. Dienas – mākoņainas, dūmakainas, dažviet smidzinās lietus.

Daina Tafelberga

**VISS TAVAM SVĒTKU GALDAM -
IEPĒRCIES ATTĀLINĀTI CITRO
E-VEIKALĀ KULDĪGĀ**

www.citro.lv

Pasūtījuma veikšana T: 22725553
Pirkuma saņemšana veikalā
Kuldīgā, Mucenieku ielā 26

Lasītāju un reklāmdevēju ievērbai!

Laikraksts *Kurzemnieks* gada pēdējās divās nedēļās iznāks
trešdienās, 23. un 30. decembrī, kopā ar *Laimīgo Programmu*.
Sludinājumus un reklāmu lūdzam iesniegt kā parasti līdz pirmdienas 12.00.

VĀRDADIENAS

No 19. līdz 26. decembrim

- 19. Lelde (1658), Sarmis (97)
- 20. Arta (1229), Minjona (17)
- 21. Toms (4931), Tomass (2034), Saulcerīte (104)
- 22. Saulvedis (20), Saule (16)
- 23. Viktorija (11 923), Balva (30)
- 24. Ādams (230), Ieva (9478)
- 25. Stella (390), Larisa (7203)
- 26. Dainuvīte (136), Gija (50), Megija (1274)

Populārākie: Viktorija un Toms.

Populārs. Kalendārā Ziemassvētkos

Ieva Fetere, strādā zobārstniecībā:

– Mamma neesot zinājusi, vai būs meita vai dēls. Kad piedzimu, vecmāmiņa izvēlējusies, ka mani sauks Ieva. Viņas lēmumam visi piekrituši. Man vārds patīk – tas ir populārs, pazīstu daudzas Ievas. Dzirdēts, ka arī mazām meitenītēm tagad tas tiek dots diezgan bieži. Tā kā mans vārds kalendārā ierakstīts Ziemassvētkos, tuvākie to atceras, bet draugi bieži vien piemirst, ka man ir dubultsvētki. Kad biju mazāka, tas diez ko nepatika, bet tagad nešķiet tik svarīgi. Kad mans draugs izvēlējās vārdu mūsu meitai Annijai, tāpat neskatījāmies, kad tas ierakstīts kalendārā. Patika, un ielikām.

JOKI

Atnāk mamma uz bērnudārzu pēc bērna. Skatās: bērni sēž zālītē ar telefoniem un planšetēm, bet skolotāja guļ uz soliņa.

– Ko jūs guļat?! Visi bērni aizmuks...

– Uz kuriem viņi muks? Mums Wi-Fi tikai līdz žogam.

.....

– Man grūti pateikt, kas īsti jums kaiš, – saka ārsts, – iespējams, ka vainīgs ir alkohols.

– Ā, nu nekas, daktera kungs. Es atnākuši citreiz, kad jūs būsiat skaidrā.

Latvijas Finieris

Bērza finierkluču iepirkšanas cenas koklaurumā Kuldīgā, Kuldīgā, Ganību ielā 12 (cenas ir informatīvas) www.finieris.lv, tālr. 29126139.

Sortiments	Lobišanas cilindrū diametru grupas, cm	Nominālgarums, cena, EUR/m ³	
		2,70 m	5,40 m
B šķiras finierkluči	14 – 15,9	25	25
	16 - 17,9	50	50
	18 - 20,9	75	75
	21 - 24,9	100	100
	25 - 29,9	105	105
	30 - 39,9	105	105
	> 40	90	90
E šķiras finierkluči	21 - 24,9	105	105
	25 - 29,9	125	130
	30 - 39,9	125	130
	> 40	105	105
Brākēts papīrmalkā	6 - 70	20	
Neatbilstošs	visas	15	
Ar metālu	visas	10	

Pērkam meža īpašumus, tālr. 28600122, e-pasts: lfmezs@finieris.lv

VIKA SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbalkus.
Sīkāka informācija pa tālruni **26443376.**
Papildu informācija www.vikawood.lv.

Kurzemnieku
janvārim
var abonēt:
līdz 27. decembrim
www.abone.pasts.lv;
līdz 23. decembrim

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā.

KUREKSS

PĒRK
cirsmas
mežu īpašumā
skujkoku zāģbalkus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

PAUGSTINĀTAS CENAS!
APMAKSA TŪLĪTĒJA!

BEZMAKSAS ZĀĢBAĻĶU TRANSPORTS
privātpersonām no Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novadiem

- Cirsmas, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- Zāģbalki: tālr. 29141474;
- Transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

PĒRKAM

Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestīgošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsä

Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
www.metsaforest.com/lv

Krauzers

Konsultācija Jūsu mežā.

- ▲ Pieredzējušu speciālistu konsultācija par meža apsaimniekošanu.
- ▲ Izstrādāsim Jūsu meža apsaimniekošanas plānu.

Veiksim meža atjaunošanas un kopšanas darbus.

Zvaniet mums **29147496.**

KONKURSS

Košī, spoži, radoši

Kurzemnieka konkurss par skaistāko Adventes vainagu beidzies. Paldies visiem, kuri dalījās svētku gaidīšanas un rotāšanās priekā! Visvairāk balsu (76) saņēmis Kristīnes Liepas darinājums.

Viņa bija iesūtījusi vairākus, un visi ieguvuši daudzus vērtējumus Patīk. Par to, kā saņemt balvu – laikraksta e-avīzes abonementu mēnesim, redakcija ar uzvarētāju sazināsies.

Vērtēšanai bija iesniegtas 54 fotogrāfijas. Uzvarētāju noteica balsojums feisbukā no 15. decembra līdz 16. decembra 20.00.

Apkopoja Laila Liepiņa

Kristīne Liepa (76).

Kristīne Vecrumba (58).

Madara Puliņa (58).